

ปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาอนุปริญญาพยาบาล
อนามัยและฉุกเฉินฯ ในสถานศึกษาของรัฐบาล

ปริชานินทร์
ของ
วิรัตน์ ไกศลสมบัติ

หอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริชานการศึกษามหาบัณฑิต
กรกฎาคม ๒๕๑๔

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาปัญหานี้พร้อมกันแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

..... นริศ ธรรม ..... ประธาน
..... อ. นริศ ธรรม ..... กรรมการ
..... นริศ ธรรม ..... กรรมการ

กรกฎาคม ๒๕๑๕

ประกาศคุณูปการ

ปรีชญานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจาก ดร. ปรีชา ธรรมมา
คณบดี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพศาล หวังพานิช
และอาจารย์ละม่อม ศรีจันทร์พันธุ์ หัวหน้ากองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ นาวาโท สมักร โภคผลสมบัติ คณะวิทยาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์พวงรัตน์ ทวีรัตน์ ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล และอาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความ
ร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ขอขอบคุณผู้มีส่วนช่วยเหลือทุกท่านที่ช่วยให้ปรีชญานิพนธ์
ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น.

วิรัตน์ โภคผลสมบัติ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
/ คำนำ	๑
/ ความมุ่งหมายของการวิจัย ✓	๔
/ ความสำคัญของการวิจัย	๕
ขอบเขตของการวิจัย	๕
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	๖
ข้อตกลงเบื้องต้น	๗
เอกสารและงานการวิจัยที่สนับสนุนสมมุติฐาน	๗
/ สมมุติฐานของการวิจัย ✓	๑๗
บทที่ ๒ วิธีดำเนินการ	๑๘
/ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ✓	๑๘
/ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ✓	๒๐
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๒๓
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๔
บทที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๗
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๗
บทที่ ๔ สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	๓๔
ความมุ่งหมายของการวิจัย	๓๔
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	๓๔
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๔
/ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๐
อภิปรายผล	๔๕
ขอเสนอแนะ	๔๖

คำนำ

กำลังคน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
ด้วยเหตุนี้ ทุกประเทศจึงพยายามปรับปรุงส่งเสริมกำลังคนในประเทศของตน ทั้งในด้านปริมาณ
และคุณภาพ ในด้านปริมาณให้มีการกำหนดการผลิตกำลังคนในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้เพียงพอกับ
ความต้องการ มีให้ขาดแคลนหรือเกินความต้องการ ส่วนในด้านคุณภาพ ก็พยายามเสริมสร้าง
กำลังคนที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ในทางเศรษฐกิจและสังคมแต่ละประเภท ให้มีความรู้ มีทักษะ
และทัศนคติอันดีงาม สามารถรับผิดชอบ และปฏิบัติหน้าที่ที่ตนรับมอบหมายอย่างดีที่สุด

นอกจากคุณภาพและกำลังคนจะเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการพัฒนาสังคมและประเทศ
แล้ว ย่อมเป็นการแน่นอนว่า สุขภาพและอนามัยมีส่วนสำคัญที่จะส่งผลขององค์ประกอบดังกล่าวด้วย
ดังนั้น กิจกรรมสาธารณสุขจึงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของประเทศ เพราะเป็นกิจการ
ที่จะแก้ไขปัญหาเรื่องโรคภัยไข้เจ็บและส่งเสริมสุขภาพของประชาชน ซึ่งในกรณีที่กิจการสาธารณสุข
จะดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์นั้น จำเป็นต้องอาศัยแพทย์และพยาบาล ดังนั้น บุคคลทั้งสอง
ประเภทนี้ จึงนับว่าเป็นบุคลากรที่สำคัญยิ่ง การให้บริการสาธารณสุข ซึ่งมีทั้งด้านการป้องกัน
การรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสุขภาพอนามัย ปรากฏว่า บริการเหล่านี้
พยาบาลต้องเข้าปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ทุกส่วนของงาน เกือบจะกล่าวได้ว่า ไม่มี
งานสาธารณสุขส่วนใดเลย ที่พยาบาลมิได้มีส่วนเกี่ยวข้อง เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ความต้องการ
พยาบาลย่อมจะมีมาก ยิ่งเมื่อกิจการสาธารณสุขขยายตัวและจำนวนประชากรของประเทศเพิ่ม
มากขึ้น ความต้องการพยาบาลก็ยิ่งสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องผลิต
พยาบาลให้มีปริมาณเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการผลิตพยาบาลให้มีประสิทธิภาพที่ดีนั้น
จำเป็นต้องคำนึงถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สถาบันผลิตพยาบาลจะจัดให้แก่ศึกษายาบาล
ประสบการณ์เหล่านั้นแบ่งได้เป็น ๒ ด้านด้วยกัน คือ

๑. ทัศนคติ ประกอบด้วยความรู้พื้นฐานทางวิชาการทั่ว ๆ ไป และความรู้ในวิชา
ที่พยายาคโดยตรง

๒. ทัศนคติ เป็นประสบการณ์ที่สำคัญมาก ซึ่งทางสถาบันการศึกษาพยายาคจัดขึ้น
เพื่อให้นักศึกษาพยายาคมีโอกาสได้รับประสบการณ์จริง เช่น ให้มีความชำนาญในการคิดยา การ
เจาะเลือด การทำแผล การให้ยา การใส่อุปกรณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริการผู้ป่วย การดูแล
รักษาคนไขหนัก ฯลฯ นอกจากนั้นในระหว่างการฝึกภาคปฏิบัติ สิ่งให้นักศึกษาได้รับคือการเข้าใจ
งานของพยายาค การเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น ความสามารถในการปรับตัว
ให้เข้ากับผู้ร่วมงานและเข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ รู้จักอดทน เสียสละ มีความเมตตา กรุณา และ
มีความรับผิดชอบสูง รู้จักจัดเตรียมสิ่งแวดลอมที่จะแก้ไขปัญหาค่าง ๆ อีกรั้งเป็นโอกาสที่นักศึกษา
จะได้พัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะคิดและความเจริญงอกงามในวิชาที่พยายาค

ความสำเร็จในการเรียนวิชาค่าง ๆ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาเพียง

อย่างเดียวน โดยเฉพาะในการเรียนวิชาพยายาค นักศึกษาพยายาคอาจพบปัญหาและอุปสรรค
ในการปฏิบัติงานหลาย ๆ คาน ซึ่งอาจเป็นผลให้นักศึกษาเกิดความท้อถอย ขาดความรักในวิชาที่
และทำให้นักศึกษาลาออกก่อนที่จะเรียนสำเร็จ หรือ เปลี่ยนอาชีพ เบื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว อันจะ
เป็นผลทำให้จำนวนพยายาคที่จำนวนจำกัดอยู่แล้วยิ่งน้อยลงไปอีก ดังนั้น นักศึกษาพยายาคจึงจำเป็น
ต้องอาศัยความสามารถอย่างอื่นเข้าชวยควย เช่น การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ การ
คิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า ตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย และผู้ร่วมงานอื่น ๆ ควย

ออสถัน (Osland, L.A. 1965 : 58 - 61) ได้รายงานวว่า อย่างน้อยที่สุดหนึ่ง
ในสามของนักศึกษาพยายาคที่สอบเข้าได้จะลาออกก่อนที่จะเรียนสำเร็จ ซึ่งมีผลทำให้เสียเวลา
เสียเงินและเสียกำลังคนโดยใช่เหตุ ทำให้โรงเรียนพยายาคหลายแห่งหาวิธีแก้ปัญหาค้างกล่าว
โดยการปรับปรุงวิธีการคัดเลือกพรอม ๆ กับแก้ไขปัญหาคและอุปสรรคในการเรียนพยายาค ทั้ง
ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ปัญหาคที่พบในการเรียนวิชาการพยายาคส่วนมากมักจะเป็นปัญหาคการ
ฝึกภาคปฏิบัติ ปัญหาคค่าง ๆ ที่รวบรวมได้จากผลการวิจัยของบางทาน เช่น แฉลม (แฉลม
นาควิเชตร ๒๕๑๑ : ๔๕ - ๔๗) ที่ศึกษาปัญหาคในการเรียนภาคปฏิบัติของนักเรียนพยายาคใน
โรงเรียนพยายาคอนามัยและมคุงครรภพษณโลก ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนพยายาครับผิดชอบ

งานที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป การประเมินผลการเรียนภาคปฏิบัติยังไม่มีหลักเกณฑ์ยึดถือได้
คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการฝึกภาคปฏิบัติจึงขาดความยุติธรรม วิธีการและขั้นตอนในการ
พยาบาลผู้ป่วยบนหอผู้ป่วยมักไม่เป็นไปตามที่นักเรียนได้เรียนจากชั้นเรียนทำให้นักศึกษาไม่มั่นใจ
ในการปฏิบัติงานและเกิดความสับสน

นันทพร (นันทพร นนตกร : ๑๑๘ - ๑๒๒) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล
ที่มีต่อการศึกษาศึกษาภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลรามารชิบดี ผลการวิจัยพบว่านักเรียนพยาบาล
ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานโดยไม่มีความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตน ครุยังไม่เห็นแก่เห็นในการ
ประเมินผลที่แน่นอน ทำให้การให้คะแนนการฝึกภาคปฏิบัติไม่เป็นไปตามความเป็นจริง ผู้ช่วย
บางคนไม่เชื่อความสามารถของนักศึกษาและไม่ให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาล ผู้ช่วย
พยาบาลส่วนใหญ่เลี้ยงงาน คนงานมีจำนวนน้อยไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานและไม่รับ
นิคชอบในหน้าที่ของตน แพทย์ไม่ไวใจนักศึกษาพยาบาล ญาติผู้ป่วยไม่ปฏิบัติตามกฎของโรง
พยาบาล ประการสุดท้ายคือ นักศึกษาพยาบาลไม่ได้รับการพิจารณาความคิดเห็นที่แสดงออก
ทำให้หลายต่อการแสดงความคิดเห็น ด้วยเกรงว่าจะถูกคัดคะแนนหรือถูกวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งเป็น
อุปสรรคต่อการคิดสร้างสรรค์และการเป็นคนมีเหตุผล

สายหยุด (สายหยุด นิยมวิภาต ๒๕๑๒ : ๕๓๖ - ๕๔๕) ให้ข้อคิดเห็นว่า สาเหตุที่นัก
ศึกษาพยาบาลมีข้อหวาดในการฝึกภาคปฏิบัติและไม่สามารถที่จะนำความรู้ทางทฤษฎีไปใช้ในทาง
ปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ เป็นเพราะว่า

- ๑. ผู้บริหารงานการศึกษาพยาบาลขาดการวางแผนในการให้การศึกษาศึกษาภาคปฏิบัติ
- ๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาศึกษาภาคปฏิบัติยังไม่ชัดเจนแน่นอนต่อผู้สอนและ
ผู้เรียน
- ๓. เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลและหน่วยงานที่นักศึกษาเข้าฝึกปฏิบัติงานมิได้เข้าใจ
วัตถุประสงค์ในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษา นอกจากมุ่งหวังพึ่งแรงงานจากนักศึกษา เป็น
ประการสำคัญ
- ๔. การนิเทศ การประเมินผล ยังไม่บังเกิดผลอย่างเที่ยงตรง

จากข้อคิดของสายหยุด นิยมวิภาค และผลการวิจัยดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลระดับอนุปริญญา เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุง/และพัฒนาการศึกษาพยาบาลดังกล่าวของมาร์จอรี่ กอร์ดอน (Marjory Gordon, 1974 : 306 - 309) ที่ว่า "ในการปรับปรุงหลักสูตรทางการศึกษาพยาบาลนั้น เราไม่พิจารณาทางทฤษฎีอย่างเดียว เราต้องพิจารณาทางภาคปฏิบัติด้วย และในการปรับปรุงหลักสูตรภาคปฏิบัติทางการศึกษานั้นจำเป็นต้องศึกษาว่าจำเป็นต้องศึกษากว่าปัญหาทางภาคปฏิบัติมีอะไรบ้าง วิชาพยาบาลเป็นวิชาที่จำเป็นต้องมีการฝึกภาคปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะพร้อมที่จะช่วยเหลือคนไข้ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทันเหตุการณ์ ทั้งนี้เพราะการรักษายพยาบาลเป็นการกระทำต่อชีวิต หากพยาบาลไม่มีทักษะในการรักษายพยาบาลเพียงพอ อาจเป็นอันตรายแก่ชีวิตคนไข้ได้ ดังนั้น พยาบาลจึงต้องเรียนรู้อะไรก่อน และวิธีที่จะนำทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติ ซึ่งการปฏิบัติเองเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการที่จะพัฒนาทฤษฎีการศึกษาพยาบาลนั่นเอง"

นอกจากนี้แล้ว กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้พัฒนาหลักสูตรวิชาการพยาบาลทุกสาขา อีกทั้งทำการประเมินผลการศึกษาพยาบาลของสถาบันพยาบาลทุกแห่ง ทุกระดับที่ผลิตพยาบาลทั่วประเทศไทย เพื่อให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้

ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่าผลการศึกษาปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล จะนำประโยชน์มาสู่วงการการศึกษาพยาบาลและสถาบันพยาบาลทุกแห่ง นอกจากนี้แล้วยังเป็นประโยชน์ต่อวงการพยาบาลอีกด้วย ทั้งนี้ เพราะการศึกษาพยาบาล มีความสัมพันธ์เนื่องกับการบริการพยาบาลนั่นเอง /

ความมุ่งหมายของการวิจัย

๑. เพื่อทราบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค ประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติมากกว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลางหรือไม่
๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลางว่า ประสบปัญหาแตกต่างกันหรือไม่

๓. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในวิทยาลัยพยาบาลสวนกุหลาบภาควิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติแตกต่างกันหรือไม่

ความสำคัญของการวิจัย

๑. ผลของการวิจัยนี้อาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนใน วิทยาลัยพยาบาลภาคปฏิบัติของวิทยาลัยพยาบาลทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๒. ผลของการวิจัยนี้จะชี้ให้เห็นแนวทางที่จะลดปัญหาซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการฝึกภาค ปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในระดับอนุปริญญา

๓. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารงานด้านบริการพยาบาลในการที่จะ นำปัญหาต่าง ๆ ที่ศึกษาได้ไปเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาปรับปรุงการบริการพยาบาลให้มีประ- สິทธิภาพ

๔. ผลของการวิจัยจะใช้เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารงานโรงพยาบาลปรับปรุงระบบการ ศึกษาพยาบาลภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกับระบบการบริการพยาบาล

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษครั้งนี้ จำกัดอยู่ในขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่จะศึกษาดังนี้

๑. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับอนุปริญญาชั้นปีที่ ๒ ชั้น ปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๘ จากวิทยาลัยพยาบาลในส่วนกลาง ๔ แห่ง และ วิทยาลัยพยาบาลในส่วนภูมิภาค ๔ แห่ง ดังรายชื่อต่อไปนี้

วิทยาลัยพยาบาลในส่วนกลางได้แก่

๑. วิทยาลัยสหประชาชาติไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒. วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ กรมตำรวจ
๓. วิทยาลัยพยาบาลวชิระ กรุงเทพมหานคร

๔. วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ กระทรวงสาธารณสุข

วิทยาลัยพยาบาลในส่วนภูมิภาคได้แก่

- ๑. วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดพิษณุโลก
- ๒. วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดจันทบุรี
- ๓. วิทยาลัยพยาบาลนครราชสีมา กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนครราชสีมา
- ๔. วิทยาลัยพยาบาลสงขลา กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดสงขลา

๒. ตัวแปรที่จะศึกษา

๒.๑ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

๒.๑.๑ ระดับการศึกษาของนักศึกษาพยาบาล คือนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓

และชั้นปีที่ ๔

๒.๑.๒ สถานที่ตั้งของวิทยาลัย คือวิทยาลัยพยาบาลที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง

และวิทยาลัยพยาบาลที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

๒.๒ ตัวแปรตาม คือปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

๑. การฝึกภาคปฏิบัติ หมายถึง การฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย ในห้องผ่าตัด ในห้องคลอด และในแผนกผู้ป่วยนอก การฝึกปฏิบัติงานนี้เป็นการปฏิบัติงานกับสถานการณ์จริง ใ้แก่การดูแลรักษาผู้ป่วยพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับความสะดวกสบายและปลอดภัย

๒. ปัญหาในการฝึกภาคปฏิบัติ หมายถึงอุปสรรคในการปฏิบัติงานซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากภาระกิจที่ต้องรับผิดชอบ เครื่องมือที่ใช้ในการรักษาพยาบาล การเรียน การสอน ผู้ป่วย ผู้ร่วมงาน หัวหน้าทีม และอาจารย์ผู้สอน

๓. อาจารย์พยาบาล หมายถึงอาจารย์ที่ทำการสอนเฉพาะในหอผู้ป่วย ในห้องผ่าตัด ในห้องคลอด หรือในแผนกผู้ป่วยนอก มีหน้าที่โดยตรงในการสอนและควบคุมดูแลการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลอย่างใกล้ชิด

๔. นักศึกษาพยาบาล หมายถึงนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ปีการศึกษา ๒๕๑๘ ในระดับอนุปริญญาพยาบาลอนามัยและผดุงครรภ์ ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษา ๓ ปี ค่อยจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

๕. พยาบาลประจำการ หมายถึงพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร หรือหลักสูตรอนุปริญญาหรือหลักสูตรปริญญาตรีแล้ว ซึ่งปฏิบัติงานประจำในหอผู้ป่วย ในห้องผ่าตัด ในห้องคลอด และแผนกผู้ป่วยนอก พยาบาลประจำการนี้จะทำงานร่วมกับนักศึกษาพยาบาล มีหน้าที่ ควบคุมดูแลและแนะนำนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติด้วย

๖. หัวหน้าคึก หมายถึงหัวหน้าพยาบาลในแต่ละหน่วยงาน เช่นในหอผู้ป่วย ในห้องผ่าตัด ในห้องคลอด และในแผนกผู้ป่วยนอก ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบทั้งในด้านการบริหารงานพยาบาล การบริการผู้ป่วย พร้อมทั้งควบคุมดูแลและแนะนำนักศึกษาพยาบาลในการฝึกภาคปฏิบัติด้วย

ข้อตกลงเบื้องต้น

๑. การวิจัยครั้งนี้ถือว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษามีระบบโครงสร้าง และคุณสมบัติที่สามารถอธิบายโดยอาศัยกฎเกณฑ์ทางคณิตศาสตร์ได้ ซึ่งเป็นไปตามหลักไอโซมอร์ฟิซึม (Isomorphism) นั่นคือสามารถนำวิธีทางสถิติมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ (Guilford, 1954 : 6 - 7.)

๒. ขณะทำการวิจัยวิทยาลัยพยาบาลทุกแห่งอยู่ในสภาวะการบังคับ ไม่มีการสไลด์รัค ไม่มีโรคระบาดหรือไม่ถูกคัดงับประมาณ ฯลฯ

เอกสารและงานการวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐาน

เอกสารและงานการวิจัยในต่างประเทศ

๑. เจนนี่ เอส เมอร์ฟี (Jeanne S. Murphy, 1973 : 16 - 18) กล่าวว่า ในการศึกษาวิชาการพยาบาล การมีความรู้อย่างดีทางทฤษฎีมีความหมายว่าจะไม่มีปัญหาทางภาค

ปฏิบัติ การศึกษาทางภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลจะมีประสิทธิภาพและผู้ป่วยจะได้รับบริการที่ดี
 ครู (Clinical instructor) และพยาบาลประจำการ (Staff nurse) ควร
 ได้มีการประสานงานกันอย่างจริงจังและสม่ำเสมอในการที่จะให้บริการแก่คนไข้ทั้งในสถาน เทคนิค
 และวิชาการที่ทันสมัยและถูกต้องที่สุดนั้นหมายความว่าครูควรได้ใช้เวลามาช่วยพยาบาลคนไข้ด้วย
 เพื่อจะศึกษาปัญหาต่าง ๆ และเพื่อเรียนรู้ว่าทำอย่างไรที่ถูกต้องกับการปฏิบัติจะสอดคล้องและสัมพันธ์
 กัน สิ่งที่เห็นได้ชัดคือ ทัศนคติเป็นองค์สำคัญต่อการปฏิบัติเป็นความจริง เมื่อใดที่ได้มีการวางแผนพัฒนา
 หลักสูตรทางการศึกษาพยาบาล หัวหน้าพยาบาล และพยาบาลประจำการควรมีส่วนร่วมในการวางแผน
 แผนด้วย

แอน ซี มอร์ (Ann C. Moore, 1974 : 124 - 127) กล่าวว่า ปัจจุบันนี้
 การพยาบาลมีบทบาทกว้างขวางมากขึ้น ปัญหาต่าง ๆ ก็จะตามมามากขึ้นเช่นกัน ดังนั้นการพยาบาล
 จะมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างการบริหารการศึกษาและการบริการพยาบาลที่ดี
 การฝึกภาคปฏิบัติของนักเรียนพยาบาลเป็นทั้งการศึกษาและให้บริการ การบริการที่ดีจะมีผลต่อ
 คนไข้และญาติคนไข้อย่างมาก คนไข้จะได้รับความสะดวกสบายทั้งด้านร่างกายและจิตใจ จะหายเร็ว
 และปลอดภัยนั้นว่าเป็นการประหยัดเวลาและเศรษฐกิจของชาติอย่างมาก

โดนัลด์ (Donald, 1970 : 53) ได้ทำการศึกษาปัญหาการรับผิดชอบของการ
 เรียนวิชาพยาบาล ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลต้องรับผิดชอบงานมากเกินไป ทำให้เกิด
 ความตึงเครียดและเบื่อหน่าย อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ให้นักศึกษาพยาบาลลาออกและเปลี่ยนจาก
 การเรียนวิชาชีพพยาบาลไปเรียนวิชาชีพอื่น

แมรี ไมเกิล เลตัน (Mary Michele Layton, 1969 : 27 - 29) ได้ทำการ
 วิจัยเรื่อง "ทัศนคติอย่างไร ๆ ของครู ที่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนพยาบาล" โดยให้กลุ่ม
 ตัวอย่างที่เป็นนักเรียนพยาบาลจำนวน ๘ คน กรอกแบบสอบถามเกี่ยวกับครูควรมีทัศนคติและท่าที
 ต่อนักเรียนอย่างไรจึงจะส่งผลต่อการเรียนและชีวิตของการเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สิ่งที่เป็นผล
 เสริมการเรียนของนักเรียนคือ ความสนใจและความยอมรับในความคิดเห็นของนักเรียน เต็มใจ
 ที่จะตอบข้อสงสัยแก่นักเรียน ยกย่องและให้กำลังใจแก่นักเรียนพอสมควร เปิดโอกาสให้นักเรียน
 ได้แสดงความสามารถและแสดงออกในข้อคิดต่าง ๆ นอกจากนี้แล้ว ครูควรส่งเสริมให้นักเรียน

มีความก้าวหน้าในวิชาชีพด้วย แต่สิ่งที่ขัดต่อการเรียนของนักเรียนคือ การชู้झे การพูดกระทบ
กระแทก การวางอำนาจ และความอยู่ดีศรีธรรม การทำโทษนักเรียนต่อหน้าคนอื่น และการไม่รับผิดชอบ
ชอบในการสอนหรือดูแลนักเรียนขณะฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

ชีลา แมทธิสัน (Sheila Mathieson, 1969 : 27 - 29) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนพยาบาลต่อการสอนบนหอผู้ป่วย (Student's view on clinical
teaching) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนพยาบาลจากโรงพยาบาลของ นอร์ท ลอนดอน โพลีเทคนิค
(North London Polytechnic) จำนวน ๘๕ คน ผลที่ศึกษาได้น่าสนใจและเป็นประโยชน์มาก
นักเรียนพยาบาลร้อยละ ๖๔ ต้องการให้มีการอภิปรายทางวิชาการระหว่าง นักเรียน ครู และ
พยาบาลประจำการ ในหัวข้อที่เกี่ยวกับการรักษาโรค และการพยากรณ์โรค ทัศนคติอีกแง่หนึ่งที่น่าสนใจ
ที่สุดของนักเรียนพยาบาลที่มีต่อครู คือ นักเรียนพยาบาลให้ข้อคิดว่าพยาบาลประจำการมีความ
ชำนาญเฉพาะโรคและมีส่วนช่วยในการสอนบนหอผู้ป่วยได้ดีกว่าครู โดยเฉพาะนักเรียนพยาบาลรุ่น
ใหม่ต้องการให้มีการสอนบนหอผู้ป่วยมากกว่านักเรียนพยาบาลรุ่นอาวุโส และชอบให้พยาบาลประจำ
การสอนมากกว่าครูสอน นอกจากนี้แล้วนักเรียนพยาบาลยังต้องการให้มีการอภิปรายในหลักสูตรของ
การสอบบนหอผู้ป่วยเดือนละ ๒ ครั้ง และมีพยาบาลประจำการเป็นประธานในการอภิปราย

แมรี หลุยส์ เพนิก (Mary Louise Paynick, 1971 : 242 - 245) ได้ทำการ
ศึกษาว่า ทำไมนักเรียนพยาบาลระดับพื้นฐานจึงต้องทำงานพยาบาลภาคปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า
นักเรียนพยาบาลจำนวน ๖๔ คน ได้ให้ความเห็นว่า การฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย เป็นการฝึกให้
นักเรียนรู้จักพึ่งตนเอง และเรียนรู้ในการรับผิดชอบในหน้าที่ แต่สิ่งที่นักเรียนอึดอัดใจก็คือนักเรียน
ไม่ต้องการให้ครูควบคุมใกล้ชิด เพราะรู้สึกประหม่า ขาดความมั่นใจและขาดความภูมิใจในตัวเอง

ฟาราห์ แฮนนา เอล กอเฮล (Farah Hanna El Gawhay, อ้างจากประสิทธิ์
พุ่มเพชร, ๒๕๑๔ : ๑๒) ได้สำรวจความต้องการและปัญหาของนักเรียนระดับมัธยม กลุ่มตัวอย่าง
เป็นนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนมัธยมชั้น ๑๐ ชั้น ๑๑ และชั้น ๑๒ จำนวน ๘๐๐ คน เป็นนักเรียน
ชาย ๔๕๐ คน นักเรียนหญิง ๔๕๐ คน โดยใช้รายการสำรวจปัญหาของมูนนี่ (Mooney Problem
Checklist) ผลการสำรวจปรากฏว่า นักเรียนต้องการให้ช่วยเหลือแก้ปัญหาของเขาเป็นส่วนตัว
ปัญหาที่น่านักใจที่สุด คือ ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับเพื่อนต่างเพศ ความสัมพันธ์ทางสังคม

ปัญหาที่หนักใจพอสมควรคือปัญหาการเรียน ส่วนปัญหาที่หนักใจน้อยที่สุดคือปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยและ
ปัญหาการเงิน

รูธแสตง (Ruth Strang, อัจจากประสิทธิ์ พุ่มเพชร, ๒๕๑๔ : ๑๕) ได้ศึกษา
ปัญหาทางการเรียนของเด็กวัยรุ่นในเรื่องพลังและประเภทของปัญหาทางคามวิชาการ (Prevalent
and Kinds of Academic Problems) พบว่า เด็กได้แสดงความกลัวออกมาในเรื่องของ
การทดสอบ การพุดหน้าชั้นและการประสบความสำเร็จล้มเหลวทางการเรียน เด็กมีความวิตกในเรื่อง
การสอบโตคะแนนน้อยกว่าเพื่อน นอกจากนี้เด็กยังประสบปัญหาคามการขาดความสนใจในบางวิชา
ต้องเรียนวิชาที่ตนไม่ชอบ หองเรียนและตำราไม่กระตุ้นให้เกิดการอยากเรียน การสอนไม่ดี มีเสรีภาพ
น้อยเกินไปในหองเรียน

✓ เฮอเบอร์ แซนเดอร์สัน (Herber Sanderson, 1950 : 290) ได้จำแนกปัญหา
ของนักเรียนที่ได้จากผู้ให้คำปรึกษาแนะแนวของโรงเรียน คาลิฟอร์เนีย (California School)
ดังนี้

- อันดับที่ ๑ ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับการเรียน
- อันดับที่ ๒ ปัญหาเกี่ยวกับอนาคตคามการศึกษา
- อันดับที่ ๓ ปัญหาเกี่ยวกับอนาคตคามอาชีพ
- อันดับที่ ๔ ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและครอบครัว
- อันดับที่ ๕ ปัญหาเกี่ยวกับคามสังคม
- อันดับที่ ๖ ปัญหาเกี่ยวกับคามการเงินและการงาน
- อันดับที่ ๗ ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน

โดนิแวน (Donivan, 1965 : 20 - 22) ได้ทำการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์
ระหว่างการปรับตัวกับการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ ๑
ในวิทยาลัยธุรกิจ มหาวิทยาลัยเดนเวอร์ (Denver) การทำนายพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง
คะแนนจากแบบทดสอบคามถนัด และคะแนนจากเทอมแรก ส่วนการปรับตัวนั้น พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์
ที่ได้จาก Guildford Zimmerman Temperament Survey ผลจากการเปรียบเทียบชี้ให้เห็นว่า

กลุ่มที่มีการปรับตัวได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มที่มีการปรับตัวไม่ได้ การศึกษารังนี้แสดงให้เห็นชัดว่า การปรับตัวมีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จ เช่นเดียวกัน แอสซุม และ เลวีย์ (Assum and Levy, 1947 : 307 - 310) ได้ศึกษาเรื่องการปรับตัว ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ โคนิแวน คือระหว่างนักศึกษาที่มีการปรับตัวและนักศึกษาที่มีการปรับตัวไม่ได้นั้น ปรากฏว่านักศึกษา ที่ปรับตัวได้เรียนต่อยกกว่า

✓ กิลล์ (Gill, 1962 : 144 - 149) ได้ศึกษาพบว่า เด็กที่เรียนดีจะมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมได้ดีกว่าเด็กที่มีผลการเรียนต่ำ และเด็กที่มีการปรับตัวทางสังคมได้ดีจะสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีกว่า

พอล สมิทซ์ (Paul, Smith, อ้างจากพวงรัตน์, ๒๕๑๗ : ๑๘) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนนิโกร ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เมืองเซบูลิน (Zebulin) ซึ่งเป็นตัวเมืองในเขตเมือง และเมืองราเก้ (Raleigh) ซึ่งเป็นตัวเมืองในเขตชนบทของมลรัฐนอร์ท คาร์โรไลน่า (North Carolina) ปีการศึกษา ๑๙๖๕ ถึง ๑๙๖๗ โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ คาลิฟอร์เนีย เทส ออฟ เพอร์ซันแนลลิตี้ (California Test of Personality) รายงานการสำรวจเกี่ยวกับปัญหาและแบบสอบถามส่วนตัว ผลปรากฏว่า ปัญหาสำคัญที่นักเรียนชนบทประสบคือ ปัญหาการเงิน สภาพความเป็นอยู่ และอนาคตที่เกี่ยวกับอาชีพ ส่วนปัญหาสำคัญที่นักเรียนในเมืองประสบคือ หลักสูตรและวิธีการสอน

เอกสารและงานการวิจัยในประเทศ

ฐารี (ฐารี เกษะสุต, ๒๕๑๑ : ๔๔ - ๔๕) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนพยาบาลของนักเรียนพยาบาลโรงเรียนพยาบาลสภาอากาศไทย สรุปผลการศึกษาได้ว่า พยาบาลประจำการที่นักเรียนพยาบาลทำงานหนัก และค่าหมักนักเรียนพยาบาลเสมอ ๆ ทำให้นักเรียนพยาบาลอดิอดิไม่อดอยากขึ้น ปฏิบัติงานบนหอยุ่ย นักเรียนพยาบาลพอใจในวิชาชีพพยาบาลแม้ว่าจะต้องอดทนและเสียสละ แต่สิ่งที่เป็นปัญหาในการฝึกภาคปฏิบัติได้แก่ การไม่ได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือจากครู

นิจกาล (นิจกาล รัตนนิคยา, ๒๕๑๒ : ๕๐ - ๕๒) ได้ทำการศึกษาลิขิตที่นักเรียนพยาบาลต้องการจากโรงเรียนพยาบาลนครราชสีมา จากการศึกษาพบว่า นักเรียนพยาบาล

ต้องการให้ครูช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด ขณะปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ต้องการความยุติธรรม และความเห็นอกเห็นใจในการฝึกภาคปฏิบัติ

ฟาริกา (ฟาริกา อับราฮิม, ๒๕๑๓ : ๘๓ - ๑๐๓) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลที่มีต่อการฝึกภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วย กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนพยาบาลในโรงเรียนพยาบาลศิริราช สรุปผลการศึกษาได้ว่า นักเรียนพยาบาลทำงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากต้องรับผิดชอบหอผู้ป่วยมากเกินไป ทำให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลทางด้านจิตใจไม่ดีพอ ซึ่งการพยาบาลผู้ป่วยทางด้านจิตใจนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากไม่แพ้การพยาบาลทางด้านร่างกาย การที่นักเรียนพยาบาลต้องทำงานหนักเกินไปทำให้รู้สึกเบื่อหน่ายและท้อถอย ผู้ตรวจการพยาบาลเข้มงวดเกินไป พยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลขาดความสนใจความรู้ใหม่ ๆ ที่ควรจะศึกษา แพทย์ไม่เชื่อในความสามารถของนักเรียน ผู้ช่วยและญาติผู้ป่วยไม่ให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาล นอกจากนั้นนักเรียนพยาบาลโห้อคิดว่ ความรู้ทางทฤษฎีช่วยให้การฝึกภาคปฏิบัติมีประสิทธิภาพดีขึ้น และการฝึกภาคปฏิบัติช่วยเสริมสร้างความรู้ทางภาคทฤษฎี

พวงเพ็ญ (พวงเพ็ญ นัครทอง, ๒๕๑๓ : ๓๕ - ๓๘) ได้ทำการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ ในโรงพยาบาลตำรวจ และ กรรมการ (กรรมการ กาญจนวิสิท, ๒๕๑๓ : ๓๖ - ๓๙) ได้ทำการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลนครสวรรค์ (โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์) ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ปัญหาสำคัญที่เป็นสาเหตุให้พยาบาลขาดกำลังใจในการปฏิบัติงานและลาออกกันเป็นจำนวนมาก ๆ คือ ปัญหาอันเนื่องมาจากการบริหารงานตามบุคลากร การจัดคนไม่เหมาะสมกับงาน คนอย่งานมาก ขาดผู้มีความรู้การบริหารงานโรงพยาบาลโดยตรง พยาบาลด้วยกันขาดความสามัคคี/เกิดการแตกแยกและชอบคินินินหาหัวหน้าพยาบาลและผู้ตรวจการพยาบาลไม่ให้ความสำคัญและไม่เต็มใจช่วยเหลือเมื่อมีปัญหในการปฏิบัติงาน ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจึงทำให้ขวัญในการปฏิบัติงานของพยาบาลลดน้อยลง นอกจากนี้ยังมีปัญหาจากบูรณงานด้วยกัน ร้อยละ ๒๖.๕ มาจากแพทย์ พยาบาลรู้สึกเบื่อบรรยากาศของรวมงานกับแพทย์ เพราะแพทย์มักจะละทิ้งหน้าที่ของตนเองเป็นต้นว่า การเจาะเลือด การให้อาหารและนำทางเส้นเลือด ฯลฯ ทำให้พยาบาลต้องทำงานดังกล่าว ซึ่งเป็นภาระเพิ่มขึ้น ทั้ง ๆ ที่งานรับผิดชอบของพยาบาลเองก็เต็มมืออยู่แล้ว ปัญหารองลงมาคือ แพทย์ไม่เอาใจใส่ผู้ป่วยเท่าที่ควร เวลามีผู้ป่วย

ถูกเงินมักจะตามตัวไม่พบ ส่วนผู้ร่วมงานอื่น ๆ ไต่แก ผู้ช่วยพยาบาลและคนงาน บุคคลทั้งสองประเภทนี้มักไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายทำให้งานไม่ดำเนินไปได้ดี จากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พยาบาลลาออก ในที่สุดก็เกิดภาวะการขาดแคลนพยาบาลขึ้นได้ ตั้งแต่ ๗ - ๘ ปีที่แล้วมา ปัญหาทั้งหลายเหล่านี้ถ้าไต่แกไขเสียตั้งแต่เริ่มแรกก็จะหมดไป แต่ถาปล่อยทิ้งไว้ก็จะติดเป็นเงาตามตัวมาจนถึง เมื่อสำเร็จเป็นพยาบาลคงไต่กล่าวมาแล้วนั่นเอง

วนิดา (วนิดา ไชยวัช, ๒๕๑๔ : ๖๕ - ๖๘) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาล โรงเรียนพยาบาลพินิจโลกที่มีต่อการเรียนภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วย สรุปผลได้ว่าอุปสรรคในการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยคือนักเรียนไม่ใกล้ชิดผู้ป่วย ทำให้ผู้ป่วยขาดความอบอุ่น ขาดกำลังใจ ปกติสุขภาพทางใจจะส่งผลถึงสุขภาพทางกายควย การที่นักเรียนไม่ใกล้ชิดผู้ป่วยมีสาเหตุอยู่ ๒ ประการ ประการแรกคือผู้ป่วยมากเกินไป นักเรียนพยาบาลต้องทำงานประจำตลอดเวลา เป็นต้นว่า การดูแลรักษาผู้ป่วยและการให้ความสะดวกสบายทั่ว ๆ ไป การให้อาหาร การให้ยา การทำแผลและการพยาบาลอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นมาก ทำให้นักเรียนพยาบาลไม่มีเวลาคูยกับผู้ป่วยเพื่อให้เกิดความเป็นกันเอง ไม่มีเวลาปลอมประโลมให้หายจากความกังวลต่าง ๆ ผู้ป่วยทุกคนจะมีความกังวลสูง ถ้าพยาบาลได้มีโอกาสใกล้ชิดจะเป็นกำลังใจทำให้ผู้ป่วยหายกังวล จิตใจสบาย อนาคตดีขึ้น พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาล อีกประการหนึ่งนักเรียนพยาบาลที่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยจะถูกเพ่งเล็งจากพยาบาลประจำการที่อยู่เวรควย หรือหัวหน้าตึกในข้อหาที่ว่านักเรียนพยาบาลชอบหลบงานอื่นมาคูดกับผู้ป่วย ความรู้สึกเช่นนี้ยังมีอยู่ในพยาบาลปฏิบัติงานร่วมกับนักเรียน ทั้ง ๆ ที่พยาบาลทุกคนยอมรับว่าการพยาบาลผู้ป่วยนั้นสำคัญทั้งทางคานร่างกายและจิตใจ

พิมพ์ (พิมพ์ คำนวน, ๒๕๑๔ : ๖๐ - ๖๓) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็น และความสนใจในวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาลโรงเรียนพยาบาลจลศิริราช สรุปผลได้ว่านักเรียนพยาบาลมีความมุ่งหมายที่จะเข้ามาเรียนพยาบาลร้อยละ ๓๐ เท่านั้น ส่วนที่เหลือสอบคัดเลือกเข้ามาโดยไม่ได้ตั้งใจจะเรียน เหตุที่มาเรียนเพราะสอบเข้าเรียนสาขาวิชาอื่นไม่ได้ หลายคนเรียนเพราะความต้องการของผู้ปกครอง เหตุสมัครลงมาคือเรียนเพราะคิดว่าเหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน เหตุผลอื่น ๆ คือ เรียนเพราะเสียค่าใช้จ่ายน้อย เรียนสำเร็จแล้วหางานทำได้ง่าย หลังจากที่

ที่ ๕ ๒๑๖
จากที่
หน้า ๒
๒๗ ๕ ๕

นักเรียนเข้ามาเรียนแล้วชอบวิชาพยาบาลมากขึ้น แต่เมื่อการฝึกภาคปฏิบัติในเวรจึก เพราะพักผ่อนไม่ได้เต็มที่ กลางคืนห่าง ขน กลางวันเรียนหนังสือ นักเรียนพยาบาลเห็นด้วยอย่างยิ่งถ้าได้มีการยกระดับการศึกษาพยาบาลให้ในระดับมหาวิทยาลัยทั้งหมด นอกจากนี้นักเรียนพยาบาลเมื่อเรียนสำเร็จแล้ว มีความตั้งใจที่จะไปประกอบอาชีพในต่างประเทศร้อยละ ๕๕ เพื่อหาความรู้และประสบการณ์ใหม่เพิ่มเติม

วิภาวรรณ (วิภาวรรณ ศิริวิทนสิทธิ์, ๒๕๑๖ : ๕๐ - ๕๑) ได้ทำการศึกษาปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักเรียนพยาบาลโรงเรียนพยาบาลมิชชั่น ผลการศึกษาพบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาในการเรียนภาคปฏิบัติคืองานหนัก งานที่ห่าบางครั้งทำไปโดยไม่ได้ความมั่นใจ ครูขาดความยุติธรรม และควบคุมใกล้ชิดเกินไปทำให้เด็กเรียนรู้สึกประหม่า พยาบาลประจำการและช่วยพยาบาลเกี่ยวกับงานนักเรียน แพทย์ถามคำถามมาก เขียนแผนการรักษาไม่ชัดเจนและไม่ใส่ใจการปฏิบัติงานของนักเรียนพยาบาล ปล่อยให้พยายามช่วยตัวเอง ถ้าคิดผู้ป่วยเยี่ยมไม่เว้นเวลาและมักจะก้าวก่ายขณะทำการรักษาพยาบาลผู้ป่วย เครื่องใช้ต่าง ๆ ซากมือเสมอ ประการสุดท้าย แม้จะมีปัญหาขอแก้ปัญหาตามความเห็นส่วนตัว ไปเปิดโอกาสให้นักเรียนพยาบาลแสดงความคิดเห็นด้วย

นันทนา (นันทนา ภูวิจิตร, ๒๕๑๖ : ๓๖ - ๓๗) ได้ทำการสำรวจปัญหาการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลนครเชียงใหม่ ผลการสำรวจปรากฏว่า ร้อยละ ๕๑ ให้ข้อคิดว่า พยาบาลมีจำนวนน้อยเกินไป ร้อยละ ๙๕ บอกว่า สวัสดิการพยาบาลไม่ดี ร้อยละ ๙๓ บอกว่าเครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ และร้อยละ ๖๘ บอกว่า จำนวนผู้ป่วยมากเกินกำลังของพยาบาล

สมศักดิ์ (สมศักดิ์ ประจจะเนย์, ๒๕๐๖ : ๖๐ - ๖๒) ได้ทำการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ชั้นปีที่ ๒ ประเภทเกินเรียน จำนวน ๙๓๑ คน เป็นชาย ๔๐๑ คน เป็นหญิง ๓๓๐ คน ผลการสำรวจปรากฏว่า ปัญหาที่เกี่ยวข้องแก่การเรียนได้แก่ ความไม่มั่นใจในความรู้ความสามารถของตนเอง พื้นฐานความรู้เดิมไม่เพียงพอ อาจารย์บางท่านสอนเร็วเกินไป นอกจากนี้ นักเรียนรู้สึกตื่นเต้นมากเมื่อถูกไล่ออกไปพูดหน้าชั้น ปัญหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ และภาวะความเป็นอยู่ได้แก่เงินไม่พอใช้ ไร้สะดวกเรื่องที่พักและมีปัญหา เรื่อง การปรับตัว

ประสิทธิ์ (ประสิทธิ์ พุ่มเพชร, ๒๕๑๔ : ๒๗ - ๓๐) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาทางสังคม ส่วนตัวและความสนใจในอาชีพของนักเรียนช่างกลชั้นปีที่ ๓ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาลกับโรงเรียนอาชีวศึกษาของเอกชนในเขตนครหลวงกรุงเทพธนบุรี กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลคือนักเรียนชั้นปีที่ ๓ ของโรงเรียนช่างกลปทุมวัน และโรงเรียนช่างกลพระนครเหนือ ส่วนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนคือนักเรียนชั้นปีที่ ๓ ของโรงเรียนกนกอาชีวศึกษา และโรงเรียนช่างกล ชส.ทบ. รวม ๔ โรงเรียน จำนวนทั้งหมด ๔๕๐ คน โดยสุ่มมาจากโรงเรียนกึ่งกลางโรงเรียนละ ๑๒๐ คน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนช่างกลชั้นปีที่ ๓ ของโรงเรียนรัฐบาลและของโรงเรียนเอกชนมีปัญหาในด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านการเรียน และความสนใจในวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คมเพชร (คมเพชร ฉัตรสุกกุล, ๒๕๑๔ : ๔๐ - ๔๓) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบทางจิตเวช การปรับตัวและกิจกรรมในวิทยาลัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาค้นคว้าได้แก่นักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นปีที่ ๒ ของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๐๐ คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีปัญหาทางจิตเวช การปรับตัว และกิจกรรมในวิทยาลัยมากกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมคิด (สมคิด ไชยยันบุรณ, ๒๕๑๐ : ๒๖ - ๒๗) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพบางด้านของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนมัธยมสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตัวอย่างประชากร ๕๒ คน เป็นนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง ๒๖ คน เป็นชาย ๑๗ คน หญิง ๙ คน และเป็นนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ ๒๖ คน เป็นชาย ๑๖ คน หญิง ๑๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่แบบสอบถามบุคลิกภาพไฮสกูล (High School Personality Questionnaire) ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำมีบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง จะมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความสามารถในการรับผิดชอบ และมีความสามารถในการปรับตัวดีกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ

สุทธิรัตน์ (สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์, ๒๕๑๗ : ๘๘) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับอนุปริญญา ชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๒ และชั้นปีที่ ๓ ของคณะพยาบาลศาสตร์ศิริราช ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๑ คือ ความสนใจและความสามารถในการปรับตัว

นอกจากผลการวิจัยดังกล่าวมาแล้ว ยังมีผู้ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่นักเรียนประสบโดยคำนึงถึงความแตกต่างของสภาพทางภูมิศาสตร์ถึงผลการวิจัยต่อไปนี้

พูนผล (พูนผล สุวรรณพันธ์ ๒๕๑๒, : ๕๔ - ๕๖) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของเด็กนักเรียนในเมืองหลวงและเด็กนักเรียนในหัวเมืองต่างจังหวัด กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๓ ของโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนคร และจังหวัดศรีสะเกษ รวม ๔ โรงเรียน จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น ๑๕๕ คน เป็นนักเรียนในเมืองหลวง ๑๐๐ คน ชาย ๕๐ คน หญิง ๕๐ คน และเป็นนักเรียนในหัวเมืองต่างจังหวัด ๕๕ คน ชาย ๔๗ คน หญิง ๘ คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถามบุคลิกภาพฟอร์ม เอ (High School Personality Questionnaire Form A) และแบบสำรวจที่เกี่ยวกับปัญหา (The Mooney Problem Check Lists High School Form) ผลปรากฏว่า นักเรียนในเมืองหลวงและนักเรียนในหัวเมืองต่างจังหวัดมีบุคลิกภาพแตกต่างกันในด้านความสามารถทางการเรียน ความสามารถในการเข้าสังคม ความมั่นคงทางอารมณ์ ความประพฤติตนตามระเบียบแบบแผน ความสามารถในการรับผิดชอบ และความสามารถในการบังคับใจตนเอง ส่วนปัญหาที่สอดคล้องกับ Paul คือปัญหาที่นักเรียนในเมืองหลวงเห็นว่าสำคัญน้อยที่สุด คือ กิจกรรมทางสังคม และสันตนาการ ส่วนปัญหาที่นักเรียนในหัวเมืองต่างจังหวัดเห็นว่าสำคัญน้อยที่สุด คือ ปัญหาทางบ้านและครอบครัว

สมาใจ (สมาใจ ทินพงษ์, ๒๕๑๒ : ๔๑) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง ที่อยู่ในวิทยาลัยครูส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นปีที่ ๒ จากวิทยาลัยครูในส่วนกลาง ๕๓๐ คน ในส่วนภูมิภาค ๖๕๐ คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาในส่วนกลางและนักศึกษาในส่วนภูมิภาค ประสบปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาในส่วนภูมิภาคประสบปัญหามากกว่านักศึกษา

ในส่วนกลางทุกด้าน ปัญหาที่พบเป็นอันดับหนึ่ง ของนักศึกษาในส่วนกลางคือปัญหาทางการเรียนและการสัมพันธ์กับอาจารย์ ส่วนปัญหาที่พบเป็นอันดับหนึ่ง ของนักศึกษาในส่วนภูมิภาค คือ ปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวและที่พักอาศัย

จากผลการวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อคิดว่าการที่จะศึกษาภาคปฏิบัติของวิชาการพยาบาล ใดก็หรือ ไม่นั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการทั้งที่กล่าวมาแล้ว แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาของนักศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เฉพาะปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลเท่านั้น

สมมติฐานการวิจัย

๑. นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาคประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติมากกว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง
๒. ปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลางแตกต่างกัน
๓. ปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาคแตกต่างกัน.

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลของรัฐบาลระดับอนุปริญญา ชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ปีการศึกษา ๒๕๑๘ รวม ๑,๒๘๒ คน โดยแยกออกเป็นกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง ๒๓๗ คน และกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค ๒๔๕ คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง คือ วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ กระทรวงสาธารณสุข วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ กรมตำรวจ และวิทยาลัยพยาบาลวชิระ กรุงเทพมหานคร ส่วนกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค คือ วิทยาลัยพยาบาลสงขลา จังหวัดสงขลา วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก วิทยาลัยพยาบาลนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา และวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี/แสลง รายละเอียดไว้ในตาราง

ตาราง ๑ รายชื่อวิทยาลัยพยาบาลที่ส่งได้จากวิทยาลัยพยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นเรียน

วิทยาลัย	ชั้นปีที่ ๒	ชั้นปีที่ ๓	ชั้นปีที่ ๔	รวม
วิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย	๒๒	๓๘	๓๘	๒๒๒
วิทยาลัยพยาบาล กรุงเทพ	๕๘	๕๘	๘๖	๑๖๘
วิทยาลัยพยาบาล ตำรวจ	๘๓	๒๘	๓๐	๑๐๒
วิทยาลัยพยาบาล วชิระ	๓๘	๘๘	๒๑	๑๘๘
วิทยาลัยพยาบาล พุทธชินราช	๕๓	๒๒	๘๕	๑๖๘
วิทยาลัยพยาบาล สงขลา	๒๘	๓๐	๓๓	๑๒๓
วิทยาลัยพยาบาล นครราชสีมา	๕๓	๓๘	๕๑	๑๓๘
วิทยาลัยพยาบาล พระปกเกล้า	๘๖	๕๕	๓๕	๑๓๖
	๕๒๓	๘๘๐	๓๓๘	๑,๒๘๒

เกณฑ์การเลือกกล่มตัวอย่าง

สมรายนี้อัฒวิทยาลัยพยาบาลที่จะเป็นตัวแทนของวิทยาลัยพยาบาลทั้งหมดในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค โดยถือเกณฑ์ดังนี้

๑. เป็นวิทยาลัยพยาบาลของรัฐบาลที่เปิดสอนถึงระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และมีนักศึกษาครบทั้ง ๔ ชั้น
๒. ส่วนกลาง เป็นวิทยาลัยพยาบาลที่มาจกส่วนราชการของมหาวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข กรมตำรวจ และกรุงเทพมหานคร
๓. ส่วนภูมิภาค เป็นวิทยาลัยพยาบาลที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่เป็นตัวแทนของภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยปัญหา ๖ ด้าน

๑. ปัญหาส่วนตัว
๒. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย
๓. ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและดูแลการฝึกภาคปฏิบัติ
๔. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน
๕. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ
๖. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือโชนหอผู้ป่วย

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเป็นขั้น ๆ ดังนี้

๑. ศึกษาสภาพปัญหาจากการไปสังเกตการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ระดับอนุปริญญา

ชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในโรงพยาบาลศิริราช จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยเคยเป็นครูสอน
 นักเรียนพยาบาลมาก่อน และได้รวบรวมความคิดเห็นจากผู้อำนวยการงานด้านการศึกษาพยาบาล

๒. ศึกษาจาก เอกสาร ตำรา รวมทั้งผลการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๓. จัดกลุ่มปัญหาที่นักศึกษาพยาบาลประสบในการฝึกภาคปฏิบัติได้ ๖ ด้าน ดังรายละเอียด
 และตัวอย่างต่อไปนี้

ตาราง ๒ ตัวอย่างแบบสอบถามปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล

ลำดับที่	ปัญหา	ข้อความที่สร้างขึ้นในแบบสอบถาม
๑	ปัญหาส่วนตัว	- ขาดเงินมีปัญหาเรื่องเงิน
๒	ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย	- เนื้อหาทางภาคปฏิบัติไม่ต่อเนื่องกับภาคทฤษฎี
๓	ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและดูแลการฝึกภาคปฏิบัติ	- อาจารย์ไม่เตรียมการสอน
๔	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน	- นักศึกษาพยาบาลรุ่นอาวุโสขอมือและ เกียงงาน
๕	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ	- ผู้ป่วยส่วนมากเอาแต่ใจตนเอง - ญาติผู้ป่วยเยี่ยมไม่เป็นเวลา
๖	ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือบนหอผู้ป่วย	- เครื่องมือไม่พอใช้

ลักษณะของแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ Rating Scale ครั้งแรกสร้างขึ้น ๕ ข้อ ลักษณะ
 ของคำถามเป็นการยกสาเหตุของปัญหาแต่ละด้านใหญ่ๆก่อนแล้วตอบลงในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่างเช่น

ข้าพเจ้ามีปัญหาเรื่องเงิน
 ข้าพเจ้าเบื่อเพราะเป็นงานจำเจ
 ไม่สันทัด

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		✓		

เกณฑ์การให้คะแนน

แต่ละข้อความแบ่งการตอบออกเป็น ๕ ระดับ คือ

- มากที่สุด ให้ ๕ คะแนน
- มาก ให้ ๔ คะแนน
- ปานกลาง ให้ ๓ คะแนน
- น้อย ให้ ๒ คะแนน
- น้อยที่สุด ให้ ๑ คะแนน

การกำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกทั้ง ๕ ของนั้น ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักสัมมติ (Arbitrary Weighting) ผู้ที่ใดคะแนนมากจะเป็นคนที่มีปัญหามาก ผู้ที่ใดคะแนนน้อย แสดงว่ามีปัญหาน้อย

คุณภาพของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลจำนวน ๑๕๐ คน

การวิเคราะห์ข้อคำถาม (Item Analysis) เพื่อคัดเลือกและปรับปรุงข้อคำถาม

โดยการใช $t - test$ ตรวจสอบความแตกต่างของน้ำหนักเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนสูงและต่ำ ข้อคำถามที่จะนำมาใช้ในแบบสอบถามจะต้องเป็นข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนก

(Discrimination) สูง โดยถือว่าจะต้องมีระดับความเชื่อมั่น (α) ตั้งแต่ .๐๕ ขึ้นไป.

ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) ข้อคำถามที่ใช้ในแบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากประสบการณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาพยาบาล และเป็นข้อคำถามที่เป็นสาเหตุของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติ ประกอบกับข้อคำถามแต่ละข้อได้ผ่านการตรวจสอบจาก น.ส.ละม่อม ศรีจันทร์หาพันธุ์ หัวหน้ากองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และอาจารย์อีกหลายท่านจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งข้อคำถามเหล่านี้สามารถวัดปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลได้จริง จึงถือว่าแบบสอบถามชุดนี้มี Face Validity นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างภายใน (Intra - test Validity) ของแบบสอบถามโดยวิธีวิเคราะห์ข้อคำถามของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามแต่ละข้อ ทั้งนี้โดยการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิค ๒๗ % และอาศัยอัตราส่วนวิกฤติ t ($t - ratio$) ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบ ผลของการวิเคราะห์พบว่าทั้ง ๓๕ ข้อ มีอัตราส่วนวิกฤติ t อยู่ระหว่าง ๐.๕๔๑๘ - ๘.๘๖๓๖ (ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ = ๑.๖๕๕) จึงได้คัดเลือกข้อคำถามที่ดีไว้ ๓๐ ข้อ เพื่อนำมาใช้เป็นแบบสอบถามวัดปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติ ดังแสดงไว้ในภาคผนวก

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) ผู้วิจัยนำข้อความที่เลือกได้ทั้งหมด ๓๐ ข้อ มาหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Kuder - Richardson สูตรที่ ๒๐ (K.R. 20) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นในแบบทดสอบ ๐.๕๒๐๗ พอลงจะกล่าววว่าแบบสอบถามฉบับนี้ สามารถให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้สูง เป็นที่น่าพอใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๐๘ ถึงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๘

โดยกองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ส่งหนังสือราชการติดต่อกับผู้อำนวยการ
วิทยาลัยพยาบาลที่ตองการทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค จากนั้นผู้วิจัยได้นัดวันและเดินทางไปเก็บ
รวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกแห่ง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การจัดกระทำกับข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐานได้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้ คือ
๑. ตรวจสอบแบบสอบถามและคำนวณค่าสถิติเบื้องต้นสำหรับวิเคราะห์ค่าสถิติอื่น ๆ ต่อไป
ค่าสถิติเบื้องต้นได้แก่

๑.๑ คะแนนเฉลี่ย (Mean) คำนวณโดยใช้ตัวกลางเลขคณิต (Arithmetic mean) คำนวณจากสูตร (Garrett, 1973 : 27)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

๑.๒ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร (Garrett, 1973 : 53)

$$s = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

๑.๓ คำนวณค่า t - test เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างรายเฉลี่ยของ
๒ กลุ่ม ซึ่งเป็นการทดสอบสมมุติฐานข้อ ๑ คำนวณจากสูตร, (Garrett, 1973 : 215)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{N_H} + \frac{s_L^2}{N_L}}}$$

๓. ค่าความ F - test เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างรายเฉลี่ยมากกว่า ๒ กลุ่ม ซึ่งเป็นการตรวจสอบสมมติฐานข้อ ๒, ข้อ ๓ ค่าความจากสูตร (Lindquist, 1965 : 56)

Source of Variation	df	Sum of Square	Mean Square
Treatment (A)	a - 1	$\sum_{j=1}^a \frac{T_j^2}{n_j} - \frac{T^2}{N}$	SS_A/df
Within - Group (W)	N - a	$SS_T - SS_A$	SS_w/df
Total	N - 1	$\sum_{j=1}^a njx^2 - \frac{T^2}{N}$	

$$F = \frac{MS_A}{MS_w}$$

ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้ q - statistic (Winer, 1962 : 309)

$$d = q \sqrt{\frac{2MS_w}{n}}$$

สำหรับการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัยนั้น ได้ใช้สถิติดังต่อไปนี้

๑. การวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) โดยอาศัยความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ค่าความจากสูตร (Fergusson, 1971 : 152)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

๒. การคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จำนวนจากสูตร K.R. 20
 (Magnusson, 1968 : 115 - 118)

$$r = \left(\frac{n}{n-1} \right) \left(\frac{\sigma_t^2 - \sum \sigma_i^2}{\sigma_t^2} \right)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๔ ปรากฏว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค ประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติมากกว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น จึงถือได้ว่าตัวแปร เกี่ยวกับสถานที่ตั้งของวิทยาลัยพยาบาลมีผลต่อการทดสอบสมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้

๒. การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติโดยใช้ F - ratio เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบ ปรากฏผลการวิเคราะห์ในตาราง ๖.

ตาราง ๕ ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง

ระดับชั้น	N	$\bar{X}$	S^2
ปีที่ ๒	๒๐๓	๒๓๙.๙๖๘๓	๑๓๘๓.๓๓๐๒
ปีที่ ๓	๒๑๕	๒๔๔.๐๘๓๙	๑๐๘๓.๘๔๑๔
ปีที่ ๔	๒๑๕	๒๐๘.๖๑๑๑	๒๒๔๓.๔๒๒๖
รวม	๖๓๓	๒๓๑.๐๘๓๓	๑๖๘๓.๐๐๑๔

ตาราง ๖ การทดสอบความแตกต่างของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatments (A)	๒	๑๖๐๓๖๖	๘๐๑๓๓	๕๓.๔๕๓๐ *
Within - Group (W)	๖๓๐	๘๘๔๓๕๓	๑๓๘๖	
Total	๖๓๒	๑๐๔๖๑๙		

$$F_{.๐๑} (๒, ๖๓๐) = ๕.๒๒$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๖ ปรากฏว่าปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล
 ชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ดังนั้นจึงถือได้ว่าตัวแปรเกี่ยวกับระดับการศึกษาของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง
 มีผลต่อการทดสอบสมมุติฐานการวิจัยครั้งนี้ด้วย

การทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มระดับ
 ชั้นเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้ค่า q - statistic เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบ ปรากฏผลการ
 เปรียบเทียบดังแสดงในตาราง ๗

ตาราง ๗ ค่า q - statistic เกี่ยวกับปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของกลุ่มนักศึกษา
 พยาบาลในส่วนกลางในระดับชั้นต่าง ๆ

ระดับชั้น		ปีที่ ๔	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓
	$\bar{X}$	๒๐๘.๖๑๑๑	๒๓๘.๘๖๘๒	๒๔๘.๐๘๓๘
ปีที่ ๔	๒๐๘.๖๑๑๑	-	๓๑.๓๕๗๑*	๓๙.๔๗๒๓*
ปีที่ ๒	๒๓๘.๘๖๘๒		-	๘.๑๑๘๒
ปีที่ ๓	๒๔๘.๐๘๓๘			-
	r		๒	๓
	$q_{.95}(r, \alpha)$		๒.๓๗	๓.๓๑
	$\sqrt{MS_{error}/n}$		๓.๐๖๘๓	๘.๘๘๖๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๗ ปรากฏว่านักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล
 ส่วนกลางนั้น กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ กับกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ และกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ ๓ กับกลุ่ม

นักศึกษาชั้นปีที่ ๔ ประสงค์หาในการฝึกภาคปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ กับกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ ๓ ประสงค์หาในการฝึกภาคปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๓. การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาควิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติโดยใช้ F - ratio เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบเช่นกัน ปรากฏผลการวิเคราะห์ใน

• ตาราง ๕

ตาราง ๕ ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค

ระดับชั้น	N	$\bar{X}$	S^2
ปีที่ ๒	๒๑๖	๒๔๕.๒๒๒๒	๕๓๘.๖๗
ปีที่ ๓	๒๒๕	๒๕๐.๐๗๕๒	๕๕๑.๘๒
ปีที่ ๔	๑๖๔	๒๑๘.๐๕๕๘	๑๓๒๕.๑๒
รวม	๖๐๕	๒๔๐.๐๐๕๓	๑๑๕๕.๐๑๘๒

ตาราง ๕ การทดสอบความแตกต่างของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในวิทยาลัยพยาบาลสวนกุหลาบ

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	๒	๑๐๔๗๕๑	๕๒๓๗๕	๕๓.๓๘๐๓ *
Within - Group (W)	๖๔๒	๖๖๐๐๕๗	๑๐๒๘	
Total	๖๔๔	๗๖๔๘๐๘		

$$F_{.๐๑} (๒, ๖๔๒) = ๘.๖๒$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๕ ปรากฏว่าปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในวิทยาลัยพยาบาลสวนกุหลาบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงถือได้ว่าตัวแปรเกี่ยวกับระดับการศึกษาของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลสวนกุหลาบมีผลต่อการทดสอบสมมุติฐานการวิจัยครั้งนี้ด้วยเช่นกัน

การทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มระดับชั้นเป็นรายคู่ ผู้วิจัยได้ใช้ค่า q - statistic เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบอีกเช่นเดิม ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง ๑๐

ตาราง ๑๐ ค่า q - statistic เกี่ยวกับปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของกลุ่มนักศึกษาพยาบาล
ในส่วนภูมิภาคในระดับชั้นต่าง ๆ

ระดับชั้น		ปีที่ ๔	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓
	$\bar{X}$	๒๑๘.๐๕๔๘	๒๔๘.๒๒๒๒	๒๕๐.๐๗๕๒
ปีที่ ๔	๒๑๘.๐๕๔๘	-	๒๖.๑๖๗๕ *	๓๒.๐๒๔๔ *
ปีที่ ๒	๒๔๘.๒๒๒๒		-	๕.๘๕๗๐
ปีที่ ๓	๒๕๐.๐๗๕๒			-
	r		๒	๓
	$q_{.95}(r, \alpha)$		๒.๗๗	๓.๓๑
	$\sqrt{\frac{MS_{error}}{n}} \cdot q_{.95}(r, \alpha)$		๖.๑๘๗๖	๗.๓๕๓๘

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๑๐ ปรากฏว่านักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาคชั้น กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ กับกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ และกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ ๓ กับกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ ประสบปัญหาในการฝึกภาคปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ กับกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ ๓ ประสบปัญหาในการฝึกภาคปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิเคราะห์จะพบว่า การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของกลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่มีระดับชั้นแตกต่างกันเป็นรายคู่ ระหว่างนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง และนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาคได้ผลการวิเคราะห์เช่นเดียวกัน

นอกจากการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายแล้ว ผู้วิจัยยังศึกษาพบสิ่งที่น่าสนใจซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษาพยาบาลและผู้บริหารงานบริการพยาบาล ในการทำงานร่วมกันพิจารณาว่า ปัญหาใดควรจะได้แก้ไขก่อนและหลังตามลำดับ คงจะเห็นว่าเสนอต่อไปนี้คือ

เมื่อรวมนักศึกษาทุกวิทยาลัยพยาบาลทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคแล้วจะพบว่า ปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติที่วิทยาลัยพยาบาลประสบมากเป็นอันดับที่ ๑ โดแกปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ อันดับที่ ๒ โดแกปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย อันดับที่ ๓ โดแกปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน อันดับที่ ๔ โดแกปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและความคุ้นเคยการฝึกภาคปฏิบัติ อันดับที่ ๕ โดแกปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย อันดับที่ ๖ โดแกปัญหาส่วนตัว ปรากฏผลการวิเคราะห์ในตาราง ๑๑

ตาราง ๑๑ อันดับของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละคานเมื่อรวมนักศึกษาทุกวิทยาลัยพยาบาลทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

อันดับที่	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย
๑	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ	๓.๙๕๖
๒	ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย	๓.๕๙๓
๓	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน	๓.๔๘๑
๔	ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและความคุ้นเคยการฝึกภาคปฏิบัติ	๓.๒๒๒
๕	ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย	๓.๐๘๖
๖	ปัญหาส่วนตัว	๒.๓๘๙

สำหรับผลการวิเคราะห์ปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละคานของวิทยาลัยพยาบาลทั้ง ๔ แห่งจะได้นำเสนอในตาราง ๑๒ - ๑๕

ตาราง ๑๒ อันดับของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละด้านของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล
สภากาชาดไทย

อันดับที่	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย
๑	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ	๓.๕๔๓
๒	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน	๓.๕๑๒
๓	ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย	๓.๓๓๒
๔	ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและความคุ้นเคยการฝึกภาคปฏิบัติ	๓.๒๒๐
๕	ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย	๒.๕๒๒
๖	ปัญหาส่วนตัว	๒.๓๙๐

ตาราง ๑๓ อันดับของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละด้านของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล
กรุงเทพ

อันดับที่	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย
๑	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ	๓.๖๕๕
๒	ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย	๓.๔๓๖
๓	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน	๓.๓๘๕
๔	ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและความคุ้นเคยการฝึกภาคปฏิบัติ	๓.๑๓๔
๕	ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย	๒.๘๔๖
๖	ปัญหาส่วนตัว	๒.๓๗๕

ตาราง ๔ อันดับของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละด้านของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล
วชิระ

อันดับที่	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย
๑	ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย	๓.๗๕๐
๒	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ	๓.๗๑๑
๓	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน	๓.๕๐๑
๔	ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและความคุ้มครองการฝึกภาคปฏิบัติ	๓.๓๓๐
๕	ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย	๓.๐๘๑
๖	ปัญหาส่วนตัว	๑.๘๘๓

ตาราง ๑๕ อันดับของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละด้านของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล
ตำรวจ

อันดับที่	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย
๑	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ	๓.๖๕๕
๒	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน	๓.๕๘๒
๓	ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย	๓.๔๓๓
๔	ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและความคุ้มครองการฝึกภาคปฏิบัติ	๓.๒๒๗
๕	ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย	๓.๒๐๕
๖	ปัญหาส่วนตัว	๒.๕๘๑

ตาราง ๑๖ อันดับของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละด้านของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล
พุทธชินราช

อันดับที่	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย
๑	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ	๓.๕๓๕
๒	ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย	๓.๓๖๕
๓	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน	๓.๔๘๑
๔	ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน และควบคุมดูแลการฝึกภาคปฏิบัติ	๓.๓๕๖
๕	ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย	๓.๒๐๕
๖	ปัญหาส่วนตัว	๒.๕๘๑

ตาราง ๑๗ อันดับของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละด้านของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล
สงขลลา

อันดับที่	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย
๑	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ	๔.๐๐๒
๒	ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย	๓.๓๖๕
๓	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน	๓.๕๒๔
๔	ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและควบคุมดูแลการฝึกภาคปฏิบัติ	๓.๒๓๓
๕	ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย	๓.๒๑๓
๖	ปัญหาส่วนตัว	๒.๒๕๕

ตาราง ๑๘ อันดับของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละด้านของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล
นครราชสีมา

อันดับที่	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย
๑	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ	๔.๐๓๓
๒	ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย	๓.๘๘๘
๓	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน	๓.๘๘๒
๔	ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและควบคุมดูแลการฝึกภาคปฏิบัติ	๓.๑๘๓
๕	ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย	๓.๐๒๘
๖	ปัญหาส่วนตัว	๒.๘๗๕

ตาราง ๑๙ อันดับของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละด้านของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล
พระปกเกล้า

อันดับที่	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย
๑	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ	๓.๘๘๗
๒	ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย	๓.๖๓๕
๓	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน	๓.๕๒๐
๔	ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย	๓.๓๓๓
๕	ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและควบคุมดูแลการฝึกภาคปฏิบัติ	๓.๒๖๖
๖	ปัญหาส่วนตัว	๒.๘๕๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังนี้ คือ

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยแบบเลขคณิต
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่า t ใน t - distribution
F	แทน	ค่า F ใน F - distribution
df	แทน	ค่า degree of freedom
MS	แทน	ค่า Mean Square
r	แทน	ค่าความเชื่อมั่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แยกเป็นข้อ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจะได้นำเสนอไปตามลำดับ คือ

๑. การเปรียบเทียบผลการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t - ratio เป็นสถิติในการตรวจสอบ ปรากฏผลการวิเคราะห์ในตาราง ๓ - ๔

ตาราง ๓ รายเฉลี่ยของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละด้านของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

อันดับ	ปัญหา	ส่วนกลาง (X)	ส่วนภูมิภาค (X)
๑	ปัญหาส่วนตัว	๑๑.๙๒๘	๑๒.๑๕๘
๒	ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย	๒๕.๘๘๑	๓๑.๘๕๒
๓	ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและกวนคุณดูแลการฝึกภาคปฏิบัติ	๓๒.๒๘๑	๓๒.๘๙๒
๔	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน	๑๐๓.๘๓๘	๑๐๕.๐๙๕
๕	ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ	๓๕.๘๒๕	๓๘.๙๘๖
๖	ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย	๑๗.๕๘๑	๑๘.๑๘๒
	รวม	๒๓๑.๐๘๗	๒๔๐.๐๐๘

ตาราง ๔ การทดสอบความแตกต่างของปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลใน
วิทยาลัยพยาบาลส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง	๒๓๗	๒๓๑.๐๘๗๓	๑๖๘๓.๐๐๑๘	๕.๒๒๘๕*
นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค	๒๔๕	๒๔๐.๐๐๘๓	๑๑๘๕.๐๑๘๒	
รวม	๑๒๘๒	๒๓๕.๒๗๘๒	๑๔๒๒.๐๑๑๒	

t.๐๑ = ๒.๓๒๖

บทที่ ๔

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความหมายของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษานักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลางหรือนักศึกษาในวิทยาลัยส่วนภูมิภาค จะประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติมากกว่ากัน
๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลางว่าประสบปัญหาแตกต่างกันหรือไม่
๓. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาคว่าประสบปัญหาแตกต่างกันหรือไม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลของรัฐบาลระดับอนุปริญญา ชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ปีการศึกษา ๒๕๑๔ รวม ๑,๒๘๒ คน โดยแยกออกเป็นกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง จำนวน ๖๓๗ คน และกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค จำนวน ๖๔๕ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย
ปัญหา ๖ คำถาม

๑. ปัญหาส่วนตัว
๒. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนแผนกผู้ป่วย
๓. ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและควบคุมดูแลการฝึกภาคปฏิบัติ

๔. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน
๕. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ช่วยและกักตัก
- * ๖. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องใช้บนห้องผู้ช่วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ทาคาสถิติพื้นฐาน
๒. t - test เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างตัวแปร ๒ กลุ่ม
๓. F - test เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่า ๒ กลุ่ม และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ q - statistic

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การเปรียบเทียบการประสมปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล ส่วนกลาง และนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค พบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค ประสมปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติมากกว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลางทุกด้าน และเมื่อนำไปวิเคราะห์หาความแตกต่างในการประสมปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล ส่วนกลาง และนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาคแล้ว พบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล ส่วนกลาง และนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาคประสมปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๒. การเปรียบเทียบการประสมปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติแต่ละระดับชั้นในวิทยาลัยพยาบาล ส่วนกลาง พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ประสมปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบความมากน้อยในการประสมปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติแล้ว พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๓ ประสมปัญหามากที่สุด นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๒ ประสมปัญหามาก เป็นอันดับรองลงมา ส่วนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ ประสมปัญหาน้อยที่สุด

๓. การเปรียบเทียบการประสมัญหาการฝึกภาคปฏิบัติแต่ละระดับชั้นในวิทยาลัยพยาบาล ส่วนภูมิภาค พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ประสมัญหาการฝึกภาคปฏิบัติแตกต่างกัน/ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบความมากน้อยในการประสมัญหาการฝึกภาคปฏิบัติแล้ว พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๓ ประสมัญหามากที่สุด นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๒ ประสมัญหา มากเป็นอันดับรองลงมา ส่วนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ ประสมัญหาน้อยที่สุด/

๔. การเปรียบเทียบความมากน้อยในการประสมัญหาการฝึกภาคปฏิบัติแต่ละด้านของ นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาครวมกัน พบว่า ัญหาที่นักศึกษาพยาบาลประสม มากเป็นอันดับ ๑ ได้แก่ ักหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ อันดับ ๒ ได้แก่ ักหาเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ บนหอผู้ป่วย อันดับ ๓ ได้แก่ ักหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน อันดับ ๔ ได้แก่ ักหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน และควบคุมดูแลการฝึกภาคปฏิบัติ อันดับ ๕ ได้แก่ ักหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย อันดับ ๖ ได้แก่ ักหาส่วนตัว /

๕. นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลกรุง ๔ พ วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช วิทยาลัยพยาบาล สงขลา วิทยาลัยพยาบาลนครราชสีมา และวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า ซึ่งเป็นวิทยาลัยพยาบาล ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประสมัญหาการฝึกภาคปฏิบัติเหมือนกันคือ ทุกวิทยาลัยพยาบาลประสม ัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติเป็นอันดับ ๑ ัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้บนหอผู้ป่วยเป็นอันดับ ๒ ัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงานเป็นอันดับ ๓ ัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและควบคุมดูแลการ ฝึกภาคปฏิบัติ เป็นอันดับ ๔ ัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วยเป็นอันดับ ๕ และักหาส่วนตัวเป็นอันดับ ๖

๖. นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลสภาอากาศไทยและนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ประสมัญหาการฝึกภาคปฏิบัติเหมือนกันคือ วิทยาลัยพยาบาลทั้งสองแห่งประสมัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วย และญาติเป็นอันดับ ๑ ักหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน เป็นอันดับ ๒ ัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้บนหอ ผู้ป่วยเป็นอันดับ ๓ ักหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและควบคุมดูแลการฝึกภาคปฏิบัติเป็นอันดับ ๔ ัญหา เกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วยเป็นอันดับ ๕ และัญหาส่วนตัวเป็นอันดับ ๖ ส่วนนักศึกษาใน วิทยาลัยพยาบาลวชิระประสมัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้เป็นอันดับ ๑ ัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วย และญาติเป็นอันดับ ๒ ัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงานเป็นอันดับ ๓ ัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและควบคุม ดูแลการฝึกภาคปฏิบัติเป็นอันดับ ๔ ัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็นอันดับ ๕ และัญหาส่วนตัว เป็นอันดับ ๖

อภิปรายผล

๑. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาคประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติมากกว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมใจ (สมใจ พินพงษ์, ๒๕๖๒ : ๔๑) ที่ว่า นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษามีที่ ๒ จากวิทยาลัยครูในส่วนภูมิภาคประสบปัญหามากกว่านักศึกษาจากวิทยาลัยครูในส่วนกลางทุกด้าน ซึ่งปัญหาเหล่านั้นได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ปัญหาเกี่ยวกับการสัมพันธ์กับอาจารย์ ปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวและที่พัก ส่วนปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลได้แก่

ก. ปัญหาส่วนตัวของนักศึกษา นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิกษณารัฐสีก
เบื่อหน่ายงานมากกว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงพยาบาล
 ส่วนใหญ่ในส่วนภูมิภาคเป็นโรงพยาบาลที่มีขนาดเล็กกว่าโรงพยาบาลในส่วนกลาง แต่ละแผนกไม
 สามารถที่จะแยกหน่วยงานย่อยของคนที่ เป็นอิสระจากกันได้ เช่น แผนกศัลยศาสตร์ บางแห่งอาจจะ
 รวมโรคต่าง ๆ ไว้ในหน่วยเดียวกัน ซึ่งอาจมีทั้งโรคกระดูก โรคสมอง โรคทางเดินอาหาร โรค
 ทางเดินปัสสาวะ และโรคทาง หู คอ จมูก ฯลฯ หรือบางแห่งอาจจะมีรวมเพศหญิง เพศชาย
 และเด็กไว้ด้วยกัน ซึ่งทำให้นักศึกษารัฐสีกจำเจต่อการฝึกภาคปฏิบัติทำให้เกิดการเบื่อหน่ายเพราะ
 มิได้เปลี่ยนบรรยากาศเลย ตลอดเวลาที่ฝึกภาคปฏิบัติทางคานัลยกรรม เกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว
ทางคานัลยกรรม นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิกษณารัฐสีกจะมีปัญหาทางคานัลยกรรมมาก
 กว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง เนื่องจากภูมิมูลฐานะคิมักจะส่งบุตรหลานของตนเข้ามา
 ศึกษาในกรุงเทพมหานครมากกว่าที่จะส่งไปศึกษาในส่วนภูมิภาค

ข. ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน และควบคุมดูแลการฝึกภาคปฏิบัติ เหตุที่นักศึกษา
 ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิกษณารัฐสีกฝึกภาคปฏิบัติคานัลยกรรมนี้มากกว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล
 ส่วนกลาง สาเหตุหนึ่งอาจเนื่องมาจากจำนวนอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิกษณารัฐสีกมีน้อยกว่า
 จำนวนอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง ทำให้นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิกษณารัฐสีกได้รับ
 การดูแลเอาใจใส่และความใกล้ชิดจากอาจารย์น้อยกว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง
 อีกทั้งขณะหนึ่งยอมเป็นที่ปรึกษา อาจารย์ที่ประสพการณ์ดีและมีคุณวุฒิสูงมักจะอยู่ในวิทยาลัย -

พยาบาลส่วนกลางมากกว่าอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค ทำให้นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลางได้เปรียบกว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค นอกจากนี้แล้วอาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลางมีโอกาสดูจะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ

ค. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาคประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติในค่านี้นักศึกษามากกว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง ซึ่งปัญหาค่านี้น่าจะเป็นปัญหาที่โยงมาจากปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและควบคุมดูแลการฝึกภาคปฏิบัติ เมื่ออาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาคน้อยกว่า และมีประสบการณ์น้อยกว่าในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง ย่อมทำให้นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาคประสบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากกว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง นอกจากนี้แล้ว ปัญหานี้ อาจมีสาเหตุอื่น ๆ ที่เสริมได้แก่ เจ้าหน้าที่พยาบาลซึ่งรวมทั้งหัวหน้าตึก พยาบาลประจำการ ผู้ช่วยพยาบาล มีมโนทัศน์ (Concept) ในการศึกษาพยาบาลที่คลาดเคลื่อน ส่วนใหญ่เพ่งเล็งการบริการพยาบาลมากกว่าการศึกษา ทำให้นักศึกษาได้รับความร่วมมือน้อย เครื่องมือเครื่องใช้ ตำราที่จะศึกษาค้นคว้าไม่เพียงพอ ฯลฯ ประกอบกับสภาพของหอผู้ป่วยไม่เอื้ออำนวยให้ผู้สอนจัดโครงการสอนได้อย่างเหมาะสม เช่น ผู้เรียน - ผู้สอน ต้องใช้เวลากับการบริการพยาบาลมากเกินไป ทำให้การจัดและดำเนินการเรียนการสอนไม่ได้เต็มที่ เป็นต้น วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอาจจะยังไม่ชัดเจน หรือการสอนภาคปฏิบัติซ้ำกับภาคทฤษฎีโดยไม่ได้เน้นการนำความรู้มาใช้กับสภาพความเป็นจริง ทำให้นักศึกษาไม่เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประการสุดท้ายคือ การประเมินผลอาจไม่เที่ยงตรงและแน่นอน เพราะผู้สอนมีเวลาในการนิเทศงานน้อยเกินไป การตรวจรายงานต่าง ๆ เช่น Nursing care plan, Anecdotal record, nurse's notes, และ Kardex ไม่ทันต่อเหตุการณ์ในแต่ละวัน บางแห่งหัวหน้าตึกและพยาบาลประจำการไม่มีโอกาสใดร่วมในการประเมินผลด้วย

ง. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสังคมในส่วนภูมิภาคกับสังคมในเมืองหลวง จะเห็นว่าสังคมในส่วนภูมิภาคเป็นสังคมแคบ บุคคลในสังคมส่วนใหญ่จะรู้จักกันหมด ประชาชนให้ความนับถือข้าราชการมาก การที่ข้าราชการในส่วนภูมิภาคได้รับการยกย่อง

และได้รับความเกรงใจ ทำให้เขาเหล่านั้นรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญมาก อาจมีการกระทำบางอย่างเกินขอบเขตได้โดยไม่ตั้งใจหรือปราศจากความยั้งคิด สำหรับหน่วยงานด้านบริการของกระทรวงสาธารณสุขก็เช่นเดียวกัน แพทย์ หัวหน้าตึก พยาบาลประจำการ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ อาจใช้อำนาจในการปฏิบัติงานมากเกินไป ซึ่งทำให้นักศึกษาพยาบาลรู้สึกอึดอัดใจได้ ดังจะได้อธิบายเป็นรายบุคคลต่อไปนี้

แพทย์ ส่วนใหญ่แพทย์จะรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญมากกว่าเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในโรงพยาบาล เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว แพทย์มักจะกระทำการบางอย่างตามใจตนเอง โดยคิดว่าตนเองกระทำถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาคการตามตัวแพทย์มารักษาดูผู้ป่วยในยามฉุกเฉินเป็นเรื่องไม่ง่ายนัก เรื่องนี้เป็นปัญหาหนักใจที่สุดสำหรับนักศึกษาพยาบาล เมื่อต้องรับผิดชอบเป็นหัวหน้าเวรในเวรบายและเวรตึก นอกจากนี้การเขียนแผนการรักษาไม่ชัดเจน การผลการรับผิดชอบ ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้แก้ไขยาก เพราะการแก้ไขต้องเป็นเรื่องของแพทย์ผู้บังคับบัญชาด้วยกัน

หัวหน้าตึก ตำแหน่งหัวหน้าตึกส่วนใหญ่จะได้รับการแต่งตั้งตามวุฒิมากกว่าการพิจารณาความรู้ความสามารถ บางคนขาดคุณสมบัติของนักบริหารทำให้เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่อื่น ๆ และนักศึกษาพยาบาลได้

พยาบาลประจำการ เป็นที่ทราบกันแล้วว่า งานบริการพยาบาลเป็นงานที่ลำบากต้องใช้ไหวพริบ ความอดทน และความเสียสละเป็นมูลฐาน ถ้าพยาบาลไม่ใคร่ทำงานด้วยใจรักแล้วจะรู้สึกเบื่อหน่ายในวิชาชีพ ความเบื่อหน่ายเป็นอุปสรรคต่อการทำงานอย่างยิ่ง อาจเป็นผลให้พยาบาลไม่สนใจผู้ป่วยเท่าที่ควรและเกี่ยงงานนักศึกษาพยาบาล ภาระของนักศึกษาพยาบาลที่หนักอยู่แล้วยอมหนักเพิ่มขึ้นอีก งานบางอย่างเป็นความรับผิดชอบของพยาบาลโดยตรง แต่ให้นักศึกษาพยาบาลทำแทน การปฏิบัติงานเช่นนี้อาจเกิดความผิดพลาดและเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยได้

ผู้ช่วยพยาบาล ปัจจุบันสภาพการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยในโรงพยาบาล โดยเฉพาะโรงพยาบาลในส่วนภูมิภาคผู้ช่วยพยาบาลมีบทบาทในการปฏิบัติงานมาก ทั้งนี้เพราะการขาดแคลนพยาบาล ทำให้ผู้ช่วยพยาบาลบางคนคิดว่าตนเองมีความสามารถเท่าเทียมกับพยาบาล ความรู้สึกนี้อาจมีผลทำให้ผู้ช่วยพยาบาลวางอำนาจและเกี่ยงงานนักศึกษาพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าทราบได้ว่าการผลิตพยาบาลยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการ ปัญหานี้ก็คงเรอวังต่อไป

คนงาน คนงานส่วนใหญ่ชอบหลบงาน ไม่ทำงานทันทีที่นักศึกษาหมายให้ หรืออาจแสดงกิริยาไม่เต็มใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนงานขาดความเกรงใจนักศึกษายาวมา อันเนื่องมาจากนักศึกษายาวมาซึ่งผู้บังคับบัญชาของตน ประกอบกับการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษายาวมาก็เป็นการมาฝึกที่หมุนเวียนกันไปเป็นการชั่วคราว สิ่งที่น่าหนักใจอีกประการหนึ่งคือ การปฏิบัติงานที่ล่อแหลมต่อการแพร่เชื้อโรคที่นักศึกษาสอนและแนะนำแล้วคนงานไม่เชื่อฟัง

จ. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ นักศึกษายาวมาในส่วนภูมิภาค ประสบปัญหาเรื่องผู้ป่วยและญาติมากกว่านักศึกษายาวมาในส่วนกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ญาติผู้ป่วยในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาคมาเยี่ยมผู้ป่วยครั้งละหลาย ๆ คนต่อผู้ป่วย ๑ ราย และมักจะมีมาก่อนเวลาเยี่ยม และเมื่อเยี่ยมผู้ป่วยแล้วบางรายอาจต้องค้างแรมอยู่ในโรงพยาบาล เพราะการคมนาคมไม่สะดวกที่จะกลับภูมิลำเนาได้ในวันเดียวกัน ด้วยเหตุนี้เองทำให้โรงพยาบาลขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สำหรับตัวผู้ป่วยนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบผู้ป่วยในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาคกับผู้ป่วยในโรงพยาบาลส่วนกลางแล้ว ผู้ป่วยในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาค ยากจน การศึกษาน้อย และมีความเชื่อในการรักษาพยาบาลที่ผิดมากกว่าผู้ป่วยในโรงพยาบาลส่วนกลาง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการรักษาพยาบาลอย่างยิ่ง

ฉ. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค ประสบปัญหาเกี่ยวกับเครื่องใช้บนหอผู้ป่วยมากกว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้แก่ เครื่องมือไม่พอใช้ ไม่ครบชุด และคุณภาพไม่ดี เนื่องจากโรงพยาบาลในส่วนภูมิภาคได้รับงบประมาณน้อยกว่าโรงพยาบาลในส่วนกลาง จึงอาจทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวได้มากกว่าโรงพยาบาลในส่วนกลาง การที่เครื่องมือไม่ครบชุดและคุณภาพไม่ดี อาจเนื่องมาจากงบประมาณน้อย หรือผู้ใช้และผู้ซ่อมมิได้ประสานงานกัน

๒. ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษายาวมาชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ทั้งวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลางและวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค ประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติแตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ ๓ ประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง นักศึกษาชั้นปีที่ ๒ ประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติมากเป็นอันดับรองลงมา ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ ประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาชั้นปีที่ ๓ เป็นปีที่เริ่มรับฝึกชองงานสูง มีการฝึกให้รับฝึกชองเป็นหัวหน้าเวรบาย และเวรคิก ซึ่งจะตองให้การดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยตามแผนของแพทย์ และควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษารุ่นหลัง ผู้ช่วยพยาบาลและคนงาน การที่นักศึกษาชั้นปีที่ ๓ มีงานที่ต้องรับฝึกชองสูงจึงทำให้นักศึกษาปีนี้ประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติมากที่สุด นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๒ เป็นปีที่เริ่มฝึกภาคปฏิบัติไม่คุ้นเคยและไม่มีทักษะเพียงพอต่อการฝึกภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วย ดังนั้นเมื่อประสบปัญหาต่าง ๆ ยังไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ งานที่รับฝึกชองก็มักจะเป็นงานง่าย ๆ และยังอยู่ในการควบคุมดูแลของอาจารย์ จึงทำให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๒ ประสบปัญหามากเป็นอันดับรองลงมา ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ เป็นปีที่ใกล้จะพบความสำเร็จแล้ว และได้เคยผ่านงานที่รับฝึกชองสูงมาแล้ว ตั้งแต่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ ๓ ทำให้มีทักษะในการปฏิบัติงานมากขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าด้วยตนเอง จึงทำให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ ประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ก. เกี่ยวกับการแก้ปัญหา

๑. ปัญหาส่วนตัวของนักศึกษา ควรมีการคัดเลือกคนที่ชอบวิชาการพยาบาลและมีการปลูกฝังความรักและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลตั้งแต่เมื่อเริ่มเข้าเป็นนักศึกษาพยาบาล ให้อิสระและมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน ฝึกให้มีการเรียนรู้แบบวิธีแก้ปัญหา ควรส่งเสริมค่านิยมที่ดี สวัสดิการ สอดส่องเรื่องสุขภาพ ดูแลเรื่องอาหาร ที่อยู่อาศัย กฎระเบียบต่าง ๆ ควรให้มีการพิจารณาแก้ไขให้เหมาะสม ควรจัดหาทุนเพื่อการศึกษาในรายที่จำเป็น นอกจากนี้การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาควรเลือกอาจารย์ที่มีอัธยาศัยดี และมีมนุษยสัมพันธ์ดี

๒. ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและควบคุมดูแลการฝึกภาคปฏิบัติ ทางวิทยาลัยพยาบาลควรได้พิจารณาขอตำแหน่งอาจารย์เพิ่มให้ได้อัตราส่วนกับจำนวนนักศึกษา จัดสิ่งจูงใจอาจารย์ และควรจัดให้มีการสัมมนาทางด้านวิชาการ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

และการพัฒนาการศึกษาพยาบาล เช่นวิธีการให้คะแนนภาคปฏิบัติให้เหมาะสมและยุติธรรม เป็นต้น นอกจากนี้แล้วทางวิทยาลัยพยาบาลควรจัดหาหนังสือตำราต่าง ๆ ที่ทันสมัยและมีจำนวนมากพอสำหรับอาจารย์เพื่อศึกษาค้นคว้า ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหาาร่วมกัน อาจารย์ควรหาโอกาสพบปะสนทนากับหัวหน้าตึกและพยาบาลประจำการ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานและร่วมมือแก้ไขปัญหาของนักศึกษาพยาบาล

๓. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย แนวทางที่จะแก้ปัญหานี้ควรได้มีการพิจารณาทั้งอาจารย์ นักศึกษาและสถานที่เรียนทางคลินิกบนหอผู้ป่วย สำหรับอาจารย์ได้กล่าวมาแล้ว ส่วนค่านักศึกษานั้นผู้บริหารควรวางแผนในการให้การศึกษภาคปฏิบัติและกำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาให้ชัดเจน ให้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลและหน่วยงานที่นักศึกษาเข้าปฏิบัติงานเพื่อใ้มุ่งหวังการศึกษาเป็นประการสำคัญ และควรได้มีการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรภาคปฏิบัติเพื่อเป็นการพัฒนาการศึกษาพยาบาล อีกประการหนึ่ง ควรมีผู้ติดต่อประสานงานระหว่างสถาบันการศึกษากับหอผู้ป่วย และการเรียนบนหอผู้ป่วยนั้นนักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการเลือกผู้ป่วย การจัด Case assignment โดยมีอาจารย์เป็นผู้แนะแนว การเรียนของนักศึกษาควรจัดให้มี Case Conference, Group discussion, Individual Conference ส่วนสถานที่เรียนทางคลินิกนั้น ควรเตรียมหอผู้ป่วยให้เหมาะสมก่อนจะจัดเป็นการศึกษภาคปฏิบัติให้แก่ศึกษา เช่น ควรมีตำรา สถานที่เป็นส่วน สำหรับคนควาเมื่อมีความจำเป็นหรือมีปัญหาเกิดขึ้น

๔. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน ในแต่ละแผนก ควรจัดให้มีการประชุมหรือพบปะสังสรรค์ขึ้นเป็นครั้งคราว ระหว่างหัวหน้าตึก พยาบาลประจำการ นักศึกษาพยาบาล และแพทย์เวร เพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและเพื่อความเข้าใจอันดีต่อกัน แนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงานนั้นจะได้นำเสนอเป็นรายบุคคล ใต้แก่

แพทย์ นักศึกษาพยาบาลอาจจะจัดทำหนังสือแบบฉบับสนทนาเฉพาะแผนก หนังสือนี้ควรออกทุกสัปดาห์ซึ่งมีวิธีการต่างๆ โดยใช้กระดาษโรเนียว ๑ - ๒ แผ่น ทำปกให้สวย และสกุคตา เนื้อความข้างในอาจลงข่าวสังคมในแผนกเกี่ยวกับแพทย์ พยาบาล นักศึกษาพยาบาล และอาจมีการเขียนคอลเลกชันแพทย์เวรที่ตามตัวยาก หนังสือนี้แจกทุกหน่วยในแผนก โดยเฉพาะแพทย์ หัวหน้าแผนก เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว แพทย์ที่ตามตัวยากคงจะตามตัวง่ายขึ้น เพราะผู้บังคับบัญชาของตน จะทราบจากหนังสือฉบับนี้ นอกจากนั้นแล้ว พยาบาลและนักศึกษาพยาบาลควรเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทุกครั้งที่แพทย์มาตรวจและให้การรักษามูลุ่ย ควรได้รับความร่วมมืออย่างดีจากพยาบาลซึ่งจะทำให้ แพทย์รู้สึกว่าการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยมีบรรยากาศที่ดี แพทย์จะมีกำลังใจในการปฏิบัติงานและเกิดความเกรงใจซึ่งกันและกัน

หัวหน้าตึก ภายในหอผู้ป่วย หัวหน้าตึกควรจัดประชุมนักศึกษาพยาบาล เกี่ยวกับการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตามโอกาสอันสมควรหรือบางครั้งอาจจะรวมเจ้าหน้าที่ระดับอื่น ๆ ด้วย เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ปรึกษาปัญหาต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นกันเอง นอกจากนี้แล้ว อาจารย์ผู้สอนและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษา ควรยกย่องและให้เกียรติ หัวหน้าตึก โดยให้หัวหน้าตึกมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เช่น เชิญให้สอน เชิญให้เป็นที่ยปรึกษา หรือเชิญให้เป็นประธานรวมกิจกรรมต่าง ๆ ประการสุดท้าย คือ ควรมีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ซึ่งเป็นศูนย์กลางจัดการอบรมหลักสูตรการบริหารงานแก่ผู้ที่รับตำแหน่งเป็นหัวหน้าตึก หรือมีการจัดการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางการบริหารงานแก่หัวหน้าตึกเป็นครั้งคราว

พยาบาลประจำการ หัวหน้าตึกควรส่งเสริมให้พยาบาลทุกคนตระหนักในความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนต่อผู้ป่วย และให้ระลึกอยู่เสมอว่า นักศึกษาพยาบาลเป็นผู้มาฝึกงาน เพื่อการศึกษา ผู้อำนวยการโรงพยาบาลควรจัดให้มีการประชุมหรืออภิปรายเป็นครั้งคราวเกี่ยวกับ ปัญหาที่ประสบในการปฏิบัติงาน และทุกครั้งควรสอดแทรกเรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบของพยาบาล ด้วยตามวาระอันสมควร ประการสุดท้าย ผู้มีจิตศรัทธาควรส่งเสริมชีวิตในการทำงานและการดูแล ความสวัสดิการนาจะทำให้พยาบาลทำงานมีประสิทธิภาพขึ้น

ผู้ช่วยพยาบาล สถาบันผู้ผลิตพยาบาลทุกแห่ง ควรร่วมกันวางนโยบาย ผลิตพยาบาลให้เพียงพอับความต้องการและเมื่อผู้ช่วยพยาบาลผลิตมากจนถึงจุดอิ่มตัวแล้วควรงด การผลิตหลักสูตรผู้ช่วยพยาบาล

คนงาน เมื่อรับคนงานเข้าทำงานในโรงพยาบาล ก่อนทำงานจะต้องได้รับการอบรมเสียก่อนให้ทำงานถูกต้องตามหลักวิชา และให้รู้หน้าที่และความรับผิดชอบในงานของตน และควร เน้นให้คนงานทราบว่า งานใดที่นักศึกษาพยาบาลมอบหมายให้ งานนั้นมีความสำคัญเท่าเทียมกับงานที่หัวหน้าคึกหรือพยาบาลประจำการมอบหมายให้ นอกจากนี้แล้วหัวหน้าคึกและพยาบาลประจำการ ควรสอดส่องการทำงานของคนงานอยู่เสมอ ประการสุดท้าย ควรให้รางวัลเป็นครั้งคราวตามโอกาสอันสมควร

๕. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ แนวทางแก้ปัญหาสำหรับญาติผู้ป่วยนั้น อาจทำได้ดังนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลควร จัดหาที่พักสำหรับญาติผู้ป่วยที่รอคอยการ เยี่ยมผู้ป่วยและในขณะที่ญาติรอคอยเวลาเยี่ยม ควรให้ความรู้แก่ญาติผู้ป่วย เช่น ญาติผู้ป่วยควรให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยอย่างไร ส่วนผู้ป่วยนั้นเมื่อแรกรับทุกรายพยาบาลควรอธิบายให้ผู้ป่วยทราบถึงกฎต่าง ๆ ของโรงพยาบาล และความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎของโรงพยาบาลเป็นรายบุคคล การดูแลเอาใจใส่ผู้ป่วยอย่างระมัดระวัง และการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย อาจทำให้ผู้ป่วยเกรงใจและให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาลเป็นอย่างดี

๖. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้บนหอผู้ป่วย หัวหน้าคึกเป็นผู้มีบทบาทมากที่สุดในการบริหารของหอผู้ป่วย ถ้าหอผู้ป่วยใดมีหัวหน้าคึกดีและมีความสามารถ การดำเนินการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยนั้นจะมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า หัวหน้าคึกน่าจะสอดส่องดูแลเครื่องใช้ทุกอย่างด้วยตนเอง และขอรองใหญ่รวมงานทุกคนรู้จักใช้ของใช้อย่างประหยัด รู้จักถนอมเครื่องใช้ และเมื่อมีการชำรุดต้องรีบส่งซ่อม การตรวจนับจำนวนเครื่องใช้ก่อนรับเวรส่งเวรยังเป็นสิ่งจำเป็น ควรได้ถือปฏิบัติต่อไป ผู้คึกกับผู้ใช้เครื่องมือ น่าจะมีโอกาสได้พบกัน เพื่อหารือก่อนสั่งซื้อ เครื่องใช้ในโอกาสต่อไป นอกจากนี้แล้วหัวหน้าคึกควรหมั่นตรวจจำนวนเครื่องใช้และเบิกเตรียมไว้เพื่อป้องกันการขาดมือ และประการสุดท้าย อาจจะใช้ชักชวนผู้ป่วยที่มีฐานะดีบริจาคเพื่อการกุศล

๗. เกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักศึกษาระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาค และนักศึกษาระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลาง ประสพปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงน่าจะให้มีการศึกษาเปรียบเทียบปัญหานี้ระหว่างนักศึกษาระดับปริญญา

ของคณะพยาบาลศาสตร์ในมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคกับนักศึกษาระดับปริญญาของคณะพยาบาลศาสตร์
ในมหาวิทยาลัยส่วนกลาง ว่าจะมีผลแตกต่างกันหรือไม่

๒. ควรจะมีการศึกษาต่อไปว่า จะมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ระหว่างผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนกับปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติ

๓. ควรจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางจิตวิทยา เช่น ทัศนคติต่อวิชาชีพ
พยาบาล บุคลิกภาพของพยาบาลกับปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติ

ប ្រ វ ណ ្រ ណ ក ្រ ង
។

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ กาญจนวิสิศ ปัญหาการหางานของพยาบาลสมมติผู้ป่วย
โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ปริชญานีพนธ์ คบ. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๓, ๓๘ หน้า.
- คมเพชร ฉัตรสุภกุล การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัว
และกิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษาชั้น ป.กศ. ปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๑๔
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ๒๕๑๔, ๑๒๕ หน้า.
- เฉลิม นาควิเชตร การศึกษาปัญหาในการเรียนภาคปฏิบัติของนักเรียนพยาบาล
โรงพยาบาลพหุชนิราช พิษณุโลก ปริชญานีพนธ์ คบ. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๑, ๔๕ หน้า.
- ชารี เกกะสุต การศึกษาการเรียนพยาบาลของนักเรียนพยาบาล โรงเรียนพยาบาล
สภากาชาดไทย ปริชญานีพนธ์ คบ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๕๑๑, ๔๘ หน้า.
- นิจกาด รัตนนิตยา สิ่งที่นักเรียนพยาบาลต้องการจากโรงเรียนพยาบาลนครราชสีมา
ปริชญานีพนธ์ คบ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๒, ๕๕๖ หน้า.
- นันทนา ภูวิจิตร สำรวจปัญหาการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลนครเข็มใหม่
ปริชญานีพนธ์ คบ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๖, ๔๘ หน้า.
- นันทพร หนตกร การศึกษาคำคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลที่มีต่อการฝึกภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วย
ในโรงพยาบาลรามาธิบดี ปริชญานีพนธ์ คบ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๕๑๖, ๑๒๖ หน้า.
- พาริศา อับราฮิม สำรวจคำคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลที่มีต่อการฝึกภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วย
โรงเรียนพยาบาลศิริราช ปริชญานีพนธ์ คบ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๕๑๓, ๑๐๘ หน้า.

ประสิทธิ์ พุ่มเพชร ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาทางด้านส่วนตัว สังคม การเรียน และความสนใจในอาชีพของนักเรียนชายกลุ่มปีที่ ๓ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของเอกชนในเขตนครหลวง
กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร ๒๕๑๕, ๕๖ หน้า.

พูนผล สุวรรณพัฒน์ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของเด็กนักเรียนในเมืองหลวงและเด็ก
นักเรียนในตัวเมืองต่างจังหวัด ปรินฤพานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๕๑๒, ๕๗ หน้า.

พินพา คำนวน สำรวจความคิดเห็นและความสนใจในวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาล
โรงเรียนพยาบาลศิริราช ปรินฤพานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๕๑๔, ๖๗ หน้า.

พวงเพ็ญ นิตกรทอง การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำในโรงพยาบาลตำรวจ
ปรินฤพานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๓, ๕๖ หน้า.

วิจิตร ศรีสุพรรณ การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาล
โรงเรียนพยาบาลศิริราช ปรินฤพานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๕๑๐, ๖๖ หน้า.

วนิดา ไชยวัช การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาล โรงเรียนพยาบาลพิษณุโลก
ที่มีต่อการเรียนภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วย ปรินฤพานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔, ๕๐ หน้า.

วิภาวรรณ ศิริรัตนสิทธิ์ การศึกษาปัญหาการเรียนภาคปฏิบัติของนักเรียนพยาบาลในโรงเรียน
พยาบาลมิชชั่น ปรินฤพานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๕๑๖, ๖๕ หน้า.

สายหยุด นิยมวิภาต การพัฒนาส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น รายงานการประชุมทางวิชาการ
ครั้งที่ ๓ เล่มที่ ๖ ๒๑๕ หน้า.

สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์ การศึกษางานประกอบที่ส่งผลการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
๒๕๑๗, ๖๕ หน้า.

สมคิด ไชยจันทร์ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพทางด้านของนักเรียนที่มีความสามารถ
ในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำในชั้นมัธยมปีที่ ๑
โรงเรียนมัธยมสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริทัศน์พนธ์ คม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๐, ๒๔ หน้า.

สมใจ ทิดพงษ์ การศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูงที่มอยู่ใน
วิทยาลัยครูส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ปริทัศน์พนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร ๒๕๑๒, ๘๕ หน้า.

Ann G. Moore, "Nurse Practitioner Reflections on the Role",
Nursing Outlook, 22 : 124 - 127, February, 1974.

Assum, and Levy, Sl., "A comparative Study of the Group of
College Students," Journal of Educational Psychology, 38 :
307 - 311, 1947.

Donivan, Watley J., "Personal Adjustment and Prediction of Academic
Acheivement," The Journal of Applied Psychology, 49 : 20 - 22,
1965.

Donald G. Ogston, and Karen M. Ogston, "Counseling students in
Hospital school of Nursing," The Canadian Nurse, April,
1970, 53 pp.

✓ Garrett, Henry E., Statistics in Psychology and Education, Bombay - 1
India, 1973, 491 pp.

Guilford, Psychometric Method, Mc Graw-Hill, New York, 1954, p. 6 - 7.

Gill, L. J., "Some Nonintellectual correlates of Academic Acheivement
among Mexican Secondary School Students" Journal of Educational
Psychology, 53 : 144 - 149, 1962.

- Herber Sanderson, Basic Concepts in Vocational Guidance, Mc Graw - Hill Book Company, Inc, New York Toronto London, 1954, p. 290.
- ✓ Jeanne S. Murphy, "The Dilemma in Nursing Practice," Journal of Nursing Administration, January, 1973 p. 16 - 18.
- Lindquist, E.F., Design and Analysis of Experiments in Psychology and Education, Houghton Mifflin, Co., Boston, 1965.
- Magnusson, D., Test Theory, Addison - Wesley Publishing Company, 1967.
- Mary Louise Paynick, "Why do basic nursing students work in nursing," Nursing Outlook, April, 1971, p. 242 - 245.
- ✓ Mary Michele Layton, "How Instructor's Attitudes Affect Student", Nursing Outlook, January, 1969, p. 27 - 29. ✓
- Marjory Gordon, "A Systematic Approach to Curriculum revision", Nursing Outlook, 22 : 306 - 309, May, 1974.
- Osland, L.A., "Adjustment Program for Nursing Students," Hospital Top, 43 : 58 - 61, July, 1965.
- Ruth Strang, "The Adolescent Views Himself," A Psychology of Adolescence, Mc Graw - Hill Book Company, Inc, New York Toronto London, 1957, 248 pp.
- ✓ Sheila Mathison, "Student's view on Clinical Teaching," Nursing Time, June, 1934, p. 13.
- Winer, B.J., Statistical Principles in Experimental Design Mc Graw - Hill, New York, 1962.

ព្រះ ក រ ម ង វ ក

แบบสอบถามวัดพฤติกรรมการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล

โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อและพิจารณาว่า ข้อความแต่ละข้อตรงกับความรู้สึกของท่านเพียงใด เมื่อท่านได้ตัดสินใจแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน

ขอให้ท่านลองพิจารณาข้อความนี้

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

ข้าพเจ้ายุติเคยกับผู้ร่วมงานได้ยาก

ถ้าท่านตอบข้อแรก แสดงว่าท่านมีปัญหในการให้ความคุ้ม เคยกับผู้ร่วมงานมากที่สุด

ถ้าท่านตอบข้อที่สอง แสดงว่าท่านมีปัญหในการให้ความคุ้ม เคยมาก

ถ้าท่านตอบข้อที่สาม แสดงว่าท่านตัดสินใจไม่ไถ่หรือท่านรู้สึกเฉย ๆ

ถ้าท่านตอบข้อที่สี่ แสดงว่าท่านมีปัญหในการให้ความคุ้ม เคยกับผู้ร่วมงานน้อย

ถ้าท่านตอบข้อที่ห้า แสดงว่าท่านมีปัญหในการให้ความคุ้ม เคยกับผู้ร่วมงานน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบ

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	✓			

ข้าพเจ้ามีปัญหาเรื่องเงิน

หมายเหตุ ในการตอบแบบสอบถามนี้ ขอให้ท่านตอบตามความรู้สึกหรือความคิดเห็นของตนเองอย่างแท้จริง ขอรับรองว่าจะไม่เกิดผลเสียหายใด ๆ แก่ท่านทั้งสิ้น.

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

วิรัตน์ โภศลสมบัติ

กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงสาธารณสุข

ต่อไปนี้เป็นตอนที่ท่านจะโกหกจริง

๑. ปัญหาส่วนตัว

- ข้าพเจารู้สึกรังเกียจและขยะแยะของงานบนหอ
ผู้ป่วย
- ข้าพเจ้าเบื่อเพราะเป็นงานจำเจไม่สดชื่น
- ข้าพเจ้าไม่มีอิสระในการทำงานบนหอผู้ป่วย
- ข้าพเจ้ามีปัญหารื่องเงิน
- ข้าพเจ้ามีสุขภาพอ่อนแอ

๒. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

บนหอผู้ป่วย

- สถานที่เรียนไม่สะดวก
- สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม
- เนื้อหาไม่ต่อเนื่องกับภาคทฤษฎี
- ไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่ได้จากภาคทฤษฎี
- ผู้สอนไม่มีประสบการณ์เพียงพอ
- ผู้สอนมีวิธีการสอนที่ซ้ำซากน่าเบื่อ
- บรรยากาศในการเรียนการสอนไม่ชวนให้สนใจ
- งานหนักเป็นเหตุให้เข้าชั้นเรียนไม่ทัน
- หองสมุดมีหนังสือไม่เพียงพอที่จะค้นคว้าเรื่อง
ที่น่าสนใจ
- เพราะงานหนักจึงไม่มีเวลาศึกษาโรคที่น่าสนใจ
บนหอผู้ป่วย

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

๓. ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและ
ควบคุมดูแลการฝึกภาคปฏิบัติ

- อาจารย์บางคนไม่เตรียมการสอน
- อาจารย์บางคนไม่เปลี่ยนแปลงวิธีสอน
- อาจารย์บางคนมีความรู้ไม่เพียงพอ
- อาจารย์บางคนขาดการค้นคว้าหาความรู้ใหม่
- อาจารย์บางคนตำหนินักศึกษาตอนหาญป่วย
- อาจารย์บางคนเข้มงวดเกินไป
- อาจารย์บางคนขาดเหตุผลที่ดี
- อาจารย์บางคนควบคุมอารมณ์ไม่ได้
- อาจารย์บางคนให้คะแนนไม่ยุติธรรม
- อาจารย์บางคนไม่เอาใจใส่การฝึกภาคปฏิบัติเท่าที่ควร

๔. ปัญหาเกี่ยวกับมรรวมงาน

- เพื่อนนักศึกษาที่ทำงานในเวรเดียวกันส่วนมากไม่รับผิดชอบงานของตน
- เพื่อนนักศึกษาส่วนมากชอบทิ้งงานในเวรที่ตนรับผิดชอบไว้ให้ทำ
- เพื่อนนักศึกษาบางคนชอบประจบสอพลอ
- เพื่อนนักศึกษาส่วนมากชอบทำเสียงรบกวนทำให้ออนไม่หลับก่อนขึ้นรับเวร
- เพื่อนนักศึกษารุ่นอาวุโสส่วนมากชอบไขว่แยะแกล้งงาน
- แพทย์ส่วนมากถามตัวยากเมื่อมีความจำเป็น

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

- ผู้ช่วยพยาบาลส่วนมากพูดกับคนไข้ไม่สุภาพ
- คนงานส่วนมากชอบหลบงานเสมอ ๆ
- คนงานส่วนมากไปไหนไม่บอก
- คนงานส่วนมากไม่ทำงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย
- คนงานส่วนมากขาดการอบรมวิธีทำงานที่ถูกต้อง
- คนงานส่วนมากไม่เชื่อฟังนักก็ศึกษา

๕. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ

- ผู้ป่วยส่วนมากมีการศึกษาน้อย
- ผู้ป่วยส่วนมากสกปรกและยากจน
- ผู้ป่วยส่วนมากเอาแต่ใจตนเอง
- ผู้ป่วยส่วนมากไม่พยายามช่วยตัวเอง
- ผู้ป่วยมีจำนวนมากเกินไป
- ญาติส่วนมากเบียดคนไข้ไม่เป็นเวลา
- ญาติส่วนมากไม่ให้ความร่วมมือในการรักษาคนไข้
- ญาติส่วนมากชอบรบกวนวุ่นวายขณะทำการรักษาพยาบาล
- ญาติส่วนมากเอาแต่ใจตนเอง
- ญาติส่วนมากไม่เชื่อความสามารถของนักศึกษา

๖. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย

- เครื่องใช้มีจำนวนไม่พอใช้
- เครื่องใช้มีคุณภาพไม่ดี ชำรุดง่าย
- เครื่องใช้ที่มีอยู่บางอย่างใช้ไม่เป็น
- เครื่องใช้ไม่มีครบชุดเมื่อยามต้องการฉุกเฉิน
- เครื่องใช้ใช้แล้ววางไปสะอาด เช่น ปรอท เชนฉีดยา

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

คุณภาพทางสถิติของแบบสอบถามวัดปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติ

ก. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยอาศัยค่าอัตราส่วนวิกฤติ ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

๐

ข้อ ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
๑	๒.๖๓๙๔	๑๖	๕.๕๘๘๕
๒	๑.๙๔๘๒	๑๗	๕.๓๙๓๙
๓	๕.๓๕๒๔	๑๘	๕.๓๘๓๙
๔	๓.๐๑๗๒	๑๙	๘.๖๖๓๖
๕	๑.๙๓๔๑	๒๐	๓.๙๓๖๔
๖	๔.๘๓๘๕	๒๑	๕.๔๕๕๕
๗	๓.๔๘๓๑	๒๒	๗.๕๗๐๗
๘	๔.๐๖๓๔	๒๓	๗.๐๒๕๓
๙	๕.๕๓๓๕	๒๔	๖.๖๖๒๕
๑๐	๗.๕๓๗๗	๒๕	๕.๘๓๓๕
๑๑	๔.๘๘๗๓	๒๖	๔.๑๔๑๒
๑๒	๖.๑๕๖๕	๒๗	๓.๖๗๐๑
๑๓	๔.๙๙๖๕	๒๘	๕.๑๗๕๕
๑๔	๒.๖๕๕๒	๒๙	๓.๑๘๒๓
๑๕	๓.๕๕๒๔	๓๐	๔.๑๗๐๙
		๓๑	๗.๑๖๑๔

ខ្មែរ	ការបំប្លែង (t)	ខ្មែរ	ការបំប្លែង (t)
៣២	៤. ៧៨៨៨	៤១	៤. ៤៣១៤
៣៣	៧. ៤៣៧៧	៤២	៦. ០១៤១
៣៤	៦. ៧០៧០	៤៣	៤. ៣០០៧
៣៥	៤. ៧៧០១	៤៤	៤. ៧២២៤
៣៦	៦. ៣៤៤០	៤៥	២. ៣១៨៧
៣៧	៤. ៤៣៨៤	៤៦	៤. ១៦៨៨
៣៨	៤. ៤៦២៤	៤៧	២. ៦៤១៧
៣៩	៦. ៦៧២០	៤៨	២. ៤០៧៤
៤០	៧. ៣១៧៧	៤៩	៤. ៣០៨៧
៤១	៤. ៤៤៨៧	៦០	៣. ៤៣០០
៤២	៧. ០១៧៤	៦១	៣. ០១៣០
៤៣	៤. ៧២២០	៦២	៤. ៤៤៤២
៤៤	៤. ៧២៧៧	៦៣	៤. ១៦៦៧
៤៥	៧. ៤៤៦៨	៦៤	៦. ៧៤២៦
៤៦	៤. ៤៦៦៨	៦៥	៤. ១៦៧៨
៤៧	៤. ៧៦១៤	៦៦	៣. ៧០៣៨
៤៨	៤. ៤០១៧	៦៧	៦. ៦៤៤០
៤៩	៤. ៣៤៣៧	៦៨	៤. ៦៤៧០
៥០	៤. ៣៧៧១	៦៩	៦. ០៣១៤
		៧០	៤. ២១១៦

๗. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

คุณลักษณะ	วิธีการ	ค่าสถิติ
Homogeneity of Items	K.R. - ๒๑	๐.๘๒๐๗

ปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาอนุปริญญาพยาบาล
อนันต์และมกุฏวรรักษ์ ในสถานศึกษาของรัฐบาล

บทคัดย่อ
ของ
วิรัตน์ โภคผลสมบัติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กรกฎาคม ๒๕๑๔

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลระดับอนุปริญญาชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา ๒๕๑๘ จำนวน ๑,๒๘๒ คน

ผลของการศึกษาพบว่า

๑. นักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาคประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติมากกว่านักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
๒. นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ ทั้งวิทยาลัยพยาบาลส่วนกลางและวิทยาลัยพยาบาลส่วนภูมิภาคประสบปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
๓. เมื่อนักศึกษาทุกวิทยาลัยพยาบาลทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคแล้ว พบว่า ปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติที่นักศึกษาพบเป็นอันดับ ๑ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับผู้ป่วยและญาติ อันดับ ๒ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้บนหอผู้ป่วย อันดับ ๓ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน อันดับ ๔ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและความคุ้นเคยการฝึกภาคปฏิบัติ อันดับ ๕ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย อันดับ ๖ ได้แก่ ปัญหาส่วนตัวของนักศึกษา.

Problems during the clinical practice of diploma students
of nursing midwifery in government schools.

Abstract

by

Virat Kosolsombat

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree

Srinakharinwirot University

July, 1976

The purpose of the study was to compare the problems related to the clinical practice of second, third fourth year diploma nursing midwifery students in schools in Bangkok and in the provinces in 1975. The problems of 1,282 were studied.

The result of the study showed :-

1. Students in the provinces had statistically significant more problems during the clinical practice than the students in Bangkok.

2. The problems of second, third and fourth year students showed a statistically significant difference both in Bangkok and in the provinces.

3. For all the students both in Bangkok and in the provinces the greatest problems encountered during the clinical practice were related to

1. The patient and his/her relatives.
2. The equipment
3. The co - worker
4. The clinical teachers and supervisors.
5. The clinical teaching and learning.
6. Personal problems.